

Plenarinio posėdžio dokumentas

A8-0391/2017

20.12.2016

PRANEŠIMAS

dėl Europos socialinių teisių ramsčio
(2016/2095(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

Pranešėja: Maria João Rodrigues

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	26
MAŽUMOS NUOMONĖ.....	30
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ	31
GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI	40
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE.....	41

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Europos socialinių teisių ramsčio (2016/2095(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis), į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) ir į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į SESV 9 straipsnį, pagal kurį ES turi skatinti didelį užimtumą, užtikrinti tinkamą socialinę apsaugą, kovoti su socialine atskirtimi, užtikrinti aukšto lygio švietimą, mokymą ir žmonių sveikatos apsaugą,
- atsižvelgdamas į SESV 151–156 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1950 m. gegužės 9 d. deklaraciją, kurioje raginama „suvienodinti ir pagerinti darbuotojų gyvenimo sąlygas“,
- atsižvelgdamas į Europos socialinę chartiją, jos papildomą protokolą ir patikslintą redakciją, kuri įsigaliojo 1999 m. liepos 1 d., ypač į jos I dalį, II dalį ir 2, 4, 16 bei 27 straipsnius dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų teisės į lygias galimybes ir vienodas sąlygas,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 2010 m. ES ratifikuotą Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 1990 m. įsigaliojusią JT vaiko teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į 1989 m. gruodžio 9 d. priimtą Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2030 m. darnaus vystymosi tikslus, kuriuos 2015 m. priėmė Jungtinės Tautos ir kurie galioja visam pasauliui, įskaitant ES,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 8 d. Tarybos direktyvą 2010/18/ES, įgyvendinančią patikslintą BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP ir ETUC sudarytą Bendrąjį susitarimą dėl vaiko priežiūros atostogų, ir panaikinantią Direktyvą 96/34/EB¹,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir rekomendacijas,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Europos socialinės apsaugos kodeksą ir jo protokolą – pagrindinę Europos minimalaus socialinės apsaugos sistemų suderinimo priemonę, kuriame numatyti minimalieji standartai ir leidžiama susitariančiosioms šalims šiuos standartus viršyti;
- atsižvelgdamas į nepriklausomo eksperto ataskaitą apie vyresnio amžiaus žmonių

¹ OL L 68, 2010 3 18, p. 13.

galimybes naudotis visomis žmogaus teisėmis,

- atsižvelgdamas į esamus ES teisės aktus, politikos koordinavimo mechanizmus ir finansines priemones užimtumo, socialinės politikos, ekonomikos ir pinigų politikos, vidaus rinkos, laisvo prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimo, Europos socialinio fondo ir ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos srityse,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 25–26 d. ir 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas ir į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010) 2020),
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas, kuriose palankiai vertinami bendrieji darbo rinkos lankstumo ir užimtumo saugumo principai ir pripažįstama vientiso, integruoto ir subalansuoto požiūrio į pagrindinius darbo rinkos modernizavimo iššūkius svarba,
- atsižvelgdamas į Tarybos rekomendacijas ir išvadas dėl romų integracijos,
- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties (2008/867/EB),
- atsižvelgdamas į 2013 m. Komisijos rekomendaciją „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gruodžio 7 d. Tarybos išvadas dėl socialinės ekonomikos, kaip vieno iš pagrindinių ekonominio ir socialinio vystymosi veiksnių Europoje, skatinimo,
- atsižvelgdamas į Lygių galimybių užimtumo srityje direktyvą¹,
- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Motinystės atostogų direktyvą (COM(2008) 0637),
- atsižvelgdamas į Direktyvą dėl rašytinės pažymos²,
- atsižvelgdamas į Direktyvą dėl darbo pagal terminuotas darbo sutartis³,
- atsižvelgdamas į Direktyvą dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones⁴,
- atsižvelgdamas į Direktyvą dėl darbo ne visą darbo dieną⁵,

¹ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

² 1991 m. spalio 14 d. Tarybos direktyva 91/533/EEB dėl darbdavio pareigos informuoti darbuotojus apie galiojančias sutartis arba darbo santykių sąlygas (OL L 288, 1991 10 18, p. 32).

³ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos direktyva 1999/70/EB dėl Europos profesinių sąjungų konfederacijos (ETUC), Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjungos (UNICE) ir Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centro (CEEP) bendrojo susitarimo dėl darbo pagal terminuotas darbo sutartis (OL L 175, 1999 7 10), p. 43.

⁴ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

⁵ 1997 m. gruodžio 15 d. Tarybos direktyva 97/81/EB dėl Bendrojo susitarimo dėl darbo ne visą darbo dieną,

- atsižvelgdamas į Rasinės lygybės direktyvą¹,
- atsižvelgdamas į Komisijos politines gaires „Nauja pradžia Europai. Mano darbotvarkė: darbo vietų kūrimas, augimas, teisingumas ir demokratiniai pokyčiai“, kurią Jean-Claude Juncker pristatė 2014 m. liepos 15 d.,
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 22 d. pranešimą dėl Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimo (penkių pirmininkų pranešimas),
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 8 d. Komisijos komunikatą „Pradedamos konsultacijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio“ (COM(2016) 0127) ir jo priedus,
- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkė“ (COM(2016) 356),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatus dėl romų integracijos (COM(2010) 0133, COM(2011) 0173, COM(2012) 0226, COM(2013) 0454, COM(2015) 299, COM(2016) 424),
- atsižvelgdamas į 2008 m. spalio 3 d. Komisijos rekomendaciją dėl iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvios įtraukties (2008/867/EB),
- atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 4 d. Komisijos komunikatą „Jaunimo garantijų iniciatyva ir Jaunimo užimtumo iniciatyva – padėtis po trejų metų“ (COM(2016) 0646),
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 21 d. Komisijos ataskaitą dėl Direktyvos 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones taikymo,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. EESRK nuomonę Nr. SOC 520 dėl veiksmingų ir patikimų socialinės apsaugos sistemų principų,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl prioritetų, susijusių su 2017 m. Komisijos darbo programa²,
- atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 15 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais, restruktūrizacijos numatymo ir valdymo³,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. gegužės 20 d. rezoliuciją dėl motinystės atostogų⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 16 d. rezoliuciją dėl ES benamystės strategijos⁵,

kurį sudarė Europos pramonės ir darbdavių konfederacijų sąjunga (UNICE), Europos įmonių, kuriose dalyvauja valstybė, centras (CEEP) ir Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC). Priedas „Bendrasis susitarimas dėl darbo ne visą darbo dieną“ (OL L 14, 1998 1 20, p. 9).

¹ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

² Priimti tekstai, P8_TA(2016)0312.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0005.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0207.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0043.

- atsižvelgdamas į savo 2015 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl ES moterų ir vyrų lygybės strategijos po 2015 m.¹,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 8 d. rezoliuciją „2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo taikymas“²,
- atsižvelgdamas į Europos Komisijos dokumentą „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“,
- atsižvelgdamas į Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl nelygybės mažinimo ypatingą dėmesį skiriant vaikų skurdui³,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl 2014–2020 m. ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginės programos⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 14 d. rezoliuciją dėl kovos su skurdu tikslo siekimo atsižvelgiant į didėjančias namų ūkių išlaidas⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. liepos 7 d. rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo, ypač atsižvelgiant į JT Neįgaliųjų teisių konvencijos komiteto baigiamąsias pastabas⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. rugsėjo 14 d. rezoliuciją dėl socialinio dempingo Europos Sąjungoje⁷,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. rugsėjo 13 d. rezoliuciją dėl profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai palankių darbo rinkos sąlygų kūrimo⁸,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. spalio 5 d. rezoliuciją dėl Europos reindustrializacijos politikos poreikio atsižvelgiant į pastarojo meto bendrovių „Caterpillar“ ir „Alstom“ atvejus⁹,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 10 d. rezoliuciją „Konkurencingos ES darbo rinkos kūrimas XXI amžiuje: įgūdžių ir kvalifikacijos pritaikymas prie paklausos ir darbo galimybių siekiant atsigausti po krizės“¹⁰,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl įgūdžių ugdymo politikos

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0218.

² Priimti tekstai, P8_TA(2015)0351.

³ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0401.

⁴ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0411.

⁵ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0136.

⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0318.

⁷ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0346.

⁸ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0338.

⁹ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0377.

¹⁰ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0321.

kovai su jaunimo nedarbu¹,

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 20 d. rezoliuciją dėl Socialinių investicijų pakto kaip atsako į krizę² ir į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos socialinių investicijų dokumentų rinkinį, įskaitant Komisijos rekomendaciją „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“,
- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl romų³,
- atsižvelgdamas į Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (Eurofound) parengtą Europos darbo santykių žodyną,
- atsižvelgdamas į 2014 m. Eurofound ataskaitą „Darbo užmokestis Europoje XXI amžiuje“⁴,
- atsižvelgdamas į 2014 m. Eurofound ataskaitą „Sveikatos priežiūros prieinamumas krizės laikotarpiu“⁵,
- atsižvelgdamas į 2015 m. Eurofound ataskaitą „Galimybė gauti išmokas. Nepasinaudojimo išmokomis masto mažinimas“⁶,
- atsižvelgdamas į 2015 m. Eurofound ataskaitą „Naujos darbo formos“⁷,
- atsižvelgdamas į 2015 m. Eurofound ataskaitą „Netinkamos gyvenamosios sąlygos Europoje. Kaštai ir pasekmės“⁸,
- atsižvelgdamas į pasirodysiančią 2016 m. Eurofound 6-ąją Europos darbo sąlygų tyrimo apžvalgą ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2016 m. TDO tyrimą dėl socialinių teisių ramsčio sukūrimo siekiant Europos konvergencijos (angl. „Building a social pillar for European convergence“),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) atliktą darbą ir visų pirma į jos tyrimus apie migrantus ir mažumas bei ataskaitas apie grubų darbo jėgos išnaudojimą, vaiko apsaugos sistemas ir neįgaliųjų teisę į savarankišką gyvenimą,
- atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-266/14 dėl nuolatinės ar įprastos darbo vietos neturinčių darbuotojų darbo laiko organizavimo,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimą sujungtose bylose C 8/15 P–C 10/15 P („Ledra Advertising“ ir kiti), kuriuo sustiprinamos pagrindinės piliečių teisės Komisijos ir Europos Centrinio Banko atžvilgiu dėl

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0008.

² OL C 419, 2015 12 16, p. 5.

³ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0085, P7_TA(2010)0312, P7_TA(2011)2276, P7_TA(2013)0545, P7_TA(2013)0594, P8_TA(2015)0095.

⁴ Eurofound (2014 m.), „Darbo užmokestis Europoje XXI amžiuje“.

⁵ Eurofound (2014 m.), „Sveikatos priežiūros prieinamumas krizės laikotarpiu“.

⁶ Eurofound (2015 m.), „Galimybė gauti išmokas. Nepasinaudojimo išmokomis masto mažinimas“.

⁷ Eurofound (2015 m.), „Naujos darbo formos“.

⁸ Eurofound (2016 m.), „Netinkamos gyvenamosios sąlygos Europoje. Kaštai ir pasekmės“.

susitarimo memorandumo ESM vardu priėmimo,

- atsižvelgdamas į bendrą Europos socialinių partnerių, Europos verslo konfederacijos, Europos viešąsias paslaugas teikiančių darbdavių ir įmonių centro, Europos profesinių sąjungų konfederacijos ir Europos amatų, mažų ir vidutinių įmonių asociacijos 2007 m. spalio mėn. analizę „Pagrindiniai Europos darbo rinkai kylantys sunkumai“ ir 2015 m. liepos mėn. „Europos socialinių partnerių išsamią užimtumo analizę“,
 - atsižvelgdamas į bendrą Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto nuomonę dėl Europos socialinių teisių ramsčio, kurią 2016 m. spalio 13 d. patvirtino Taryba,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą ir į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonę (A8-0391/2016),
- A. kadangi ES privalo skubiai ir akivaizdžiai reaguoti į stiprėjantį daugelio žmonių pasipiktinimą ir nerimą dėl neaiškių gyvenimo perspektyvų, nedarbo, didėjančios nelygybės ir galimybių trūkumo, ypač jauniems žmonėms; kadangi iki 2016 m. gruodžio mėn. vykusios Komisijos surengtos viešos konsultacijos dėl Europos socialinių teisių ramsčio išaugo į išsamią esamo socialinio *acquis* analizę ir plataus masto socialinių partnerių, nacionalinių vyriausybių ir parlamentų, pilietinės visuomenės ir ES institucijų atstovų diskusiją apie būsimą Europos socialinio modelio ateitį ir struktūrą; kadangi ši diskusija gali padėti atkreipti dėmesį į pagrindines ES vertybes ir į tai, kad Europa, palyginti pasauliniu mastu, turi pažangius darbo ir socialinius standartus bei socialinės apsaugos sistemas; kadangi diskusija apie Europos socialinių teisių ramstį ir veiksmis, kurių būtina pagal jį imtis, taip pat galima sustiprinti Europos projekto pamatus ir leisti žmonėms labiau pajauti, kad jie yra Europos integracijos proceso šeimininkai;
- B. kadangi ES reikia toliau plėtoti Europos socialinį modelį, kuris yra socialinės rinkos ekonomikos dalis, suteikia žmonėms galimybių ir sudaro sąlygas tvariai gerovei ir dideliui produktyvumui, grindžiamą solidarumu, socialiniu teisingumu ir lygiomis galimybėmis, sąžiningu gerovės paskirstymu, kartų solidarumu, teisinės valstybės principais, nediskriminavimu, lyčių lygybe, visuotinio ir aukštos kokybės švietimo sistemomis, kokybišku užimtumu ir tvariu, darbo vietų kūrimą užtikrinančiu ir įtraukiu ilgalaikiu ekonomikos augimu, vadovaujantis pasauliniais darnaus vystymosi tikslais, – tai modelis, kuriuo iš tikrųjų siekiama visiško užimtumo, visiems užtikrinama tinkama socialinė apsauga ir kokybiškos būtiniosios paslaugos, siekiama įveikti ekonominę nelygybę, suteikiama galių pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusiems asmenims, kovojama su skurdu ir socialine atskirtimi, skatinamas dalyvavimas pilietiniame ir politiniame gyvenime ir gerinamas visų ES žmonių gyvenimo lygis, užtikrinant, kad būtų siekiama tikslų ir paisoma teisių, išdėstytų ES sutartyse, Pagrindinių teisių chartijoje ir Europos socialinėje chartijoje;
- C. kadangi Komisija įsipareigojo sukurti Europos Sąjungoje „socialinį AAA reitingą“ ir tikimasi, kad 2017 m. pavasarį pateiks pasiūlymą dėl Europos socialinių teisių ramsčio, pagal kurį bus skatinamos gerai veikiančios įtraukios dalyvaujančių valstybių narių darbo rinkos ir gerovės sistemos ir tinkama linkme nukreipiamas atnaujintas didėjančios konvergencijos procesas, tuo tikslu i) atnaujinant ES teisės aktus, ii) gerinant ES

ekonominės ir socialinės politikos koordinavimo sistemą, be kita ko, nustatant nacionalinių reformų pastangų socialinius lyginamuosius standartus, nesukuriant neveiksmingų lygiagrečių struktūrų, ir iii) užtikrinant atitinkamą finansinę paramą nacionaliniu ir Europos lygmenimis; kadangi tiesiogiai Europos piliečių išrinktam Parlamentui tenka pagrindinė atsakomybė ir vaidmuo apibrėžiant ir priimant Europos socialinių teisių ramsčių;

- D. kadangi ekonominė ir socialinė politika yra skirta tarnauti žmonėms, be kita ko, skatinant tvarią ir socialiai atsakingą ekonominę veiklą vienodomis sąlygomis, ir kadangi žmonės yra svarbiausias įmonės konkurencingumo ir tinkamo visos ekonomikos veikimo veiksnys;
- E. kadangi socialinis dialogas gali turėti teigiamą poveikį ekonomikos augimui, užimtumui ir konkurencingumui; kadangi Sąjunga privalo pripažinti ir remti socialinių partnerių vaidmenį, sudaryti palankesnes sąlygas jų tarpusavio dialogui ir gerbti jų savarankiškumą, įskaitant tokias sritis kaip darbo užmokesčio nustatymas, teisė derėtis, sudaryti ir įgyvendinti kolektyvines sutartis ir teisė imtis kolektyvinių veiksmų pagal nacionalinę teisę ir praktiką; kadangi Europos socialinių teisių ramstis turėtų paskatinti socialinius partnerius ir valstybes nares nustatyti aukštesnius standartus, nei sutarta ES lygmeniu; kadangi Komisija konsultuojasi su socialiniais partneriais dėl galimos Sąjungos veikimo krypties socialinės politikos srityje; kadangi būtina nuolat remti socialinį dialogą visais lygmenimis;
- F. kadangi itin svarbu, kad įmonių elgesys būtų socialiai atsakingas ir būtų iš tikrųjų atsižvelgiama į tvarumą ir visuomenės interesus; kadangi naudinga įtraukti darbuotojus į sprendimų priėmimo procesą; kadangi socialinės ekonomikos įmonės, pvz., kooperatyvai, yra geras pavyzdys kuriant kokybiškas darbo vietas, remiant socialinę įtrauktį ir skatinant dalyvaujimąją ekonomiką;
- G. kadangi pagrindinės socialinės teisės priklauso visiems ES žmonėms, o esami Sąjungos teisės aktai, reguliuojantys darbo, produktų ir paslaugų rinkas, galioja visose valstybėse narėse; kadangi dėl ekonominės integracijos valstybės narės yra viena nuo kitos priklausomos, atsižvelgiant į jų galimybes užtikrinti deramas darbo sąlygas ir išlaikyti socialinę sanglaudą; kadangi veikiančiai bendrajai rinkai reikalinga tvirta socialinių teisių darbuotojams bazė, kad būtų užkirstas kelias konkurencijai darbo sąlygų pagrindu; kadangi subsidiarumo principas, kaip apibrėžta Sutartyse, pateisina veiksmus Sąjungos lygmeniu dėl siūlomų veiksmų masto ar poveikio; kadangi tai, ar bus pasiekti ES socialiniai tikslai, taip pat priklauso nuo nacionalinės teisės aktų ir gerai išplėtotų nacionalinių socialinių sistemų; kadangi regioniniai darbo užmokesčio ir socialinės apsaugos sistemų skirtumai tam tikru mastu yra neišvengiami, tačiau turėtų būti stengiamasi užtikrinti, kad dėl to nebūtų patiriamas spaudimas bloginti darbo ir gyvenimo sąlygas; kadangi didėjanti socialinė ir ekonominė konvergencija yra labai svarbi siekiant užtikrinti tinkamą Sąjungos veikimą; kadangi Sąjunga nederina nacionalinių socialinės apsaugos sistemų, bet jas koordinuoja, remia jų plėtojimą ir sudaro palankesnes sąlygas užtikrinti veiksmingą socialinę apsaugą asmenims, besinaudojantiems teise laisvai judėti; kadangi reguliavimo pokyčiai turi neatsilikti nuo technologijų plėtros ir kitų inovacijų siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir skatinti ekonomikos vystymąsi pasitelkiant sąžiningą konkurenciją; kadangi Europos socialinių teisių ramsčiui įgyvendinti bus reikalingi veiksmai įvairiais lygmenimis, tarpsektoriniai

metodai ir visapusiškas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas; kadangi nuostatose dėl darbuotojų poilsio laiko, kai taikytina, turėtų būti atsižvelgiama į įprastas poilsio dienas per savaitę, pripažįstamas pagal šalies arba regiono tradicijas;

- H. kadangi reikia atnaujinti ir sustiprinti Europos gerovės valstybes, kad jose būtų remiamos teigiamos į darbo rinką ateinančios ir jos viduje vykstančios permainos ir būtų išlaikomas ekonominis saugumas per visą žmonių gyvenimą; kadangi darbo rinkai tampant sudėtingesnei, yra natūralu, kad gerovės valstybė taip pat turi pritaikyti savo mechanizmus ir priemones, kad deramai suvaldytų įvairią atsirandančią socialinę riziką; kadangi vykstant šiam atnaujinimo procesui taip pat turėtų būti gerinamos žmonių galimybės naudotis gerovės valstybe ir sąveika su ja ir sudarytos palankesnės sąlygos atitinkamų taisyklių taikymui, be kita ko, mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI); kadangi gerovės valstybių funkcijos visgi neapsiriboja tik darbo rinka; kadangi jos, be kita ko, taip pat apima socialinės apsaugos sistemų veikimą, kovą su skurdu ir socialine atskirtimi ir investicijas į švietimą, vaikų priežiūrą, sveikatos priežiūrą, socialines paslaugas ir kitas esmines paslaugas; kadangi „socialinėms investicijoms“, kuriomis remiama žmogaus raida nuo ankstyvosios vaikystės iki senatvės, tenka svarbus vaidmuo sudarant sąlygas žmonėms visapusiškai dalyvauti XXI amžiaus visuomeniniame ir ekonominiame gyvenime; kadangi reikės didelių pastangų, kad būtų pasiekti strategijoje „Europa 2020“ nustatyti skurdo mažinimo ir socialinės įtraukties tikslai; kadangi būstas yra rimta problema daugelyje valstybių narių, o daugelis namų ūkių didelę dalį savo disponuojamųjų pajamų išleidžia būsto ir energijos išlaidoms;
- I. kadangi TDO rekomendacijoje Nr. 202 numatyta, kad minimali socialinė apsauga turėtų apimti bent šias pagrindines socialinės apsaugos garantijas: a) galimybes naudotis nacionaliniu lygmeniu nustatytu prekių ir paslaugų komplektu, visų pirma būtinaja sveikatos priežiūra, įskaitant motinystės priežiūrą, kurios atitinka prieinamumo, tinkamumo ir kokybės kriterijus; b) bent minimalaus lygmens šalies nustatytą vaikams skirtų pagrindinių pajamų apsaugą, užtikrinant mitybą, švietimą, priežiūrą ir bet kurias kitas reikalingas prekes ir paslaugas; c) darbingo amžiaus asmenų, negalinčių gauti pakankamų pajamų, bent minimalaus lygmens šalies nustatytą pagrindinių pajamų apsaugą, ypač ligos, nedarbo, motinystės ir negalios atveju; taip pat d) vyresnio amžiaus asmenų bent minimalaus lygmens šalies nustatytą pagrindinių pajamų apsaugą; kadangi Europos socialinių teisių ramsčio iniciatyvoje turėtų būti atsižvelgiama į šią apibrėžtį ir siekiama užtikrinti, kad tokia ir, pageidautina, didesnė minimali socialinė apsauga būtų visapusiškai įgyvendinta visose valstybėse narėse; kadangi Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas teigiamai prisidėjo šiuo klausimu pasiekęs susitarimą dėl veiksmingų ir patikimų gerovės sistemų principų;
- J. kadangi visos ES valstybės narės susiduria su tam tikromis užimtumo ir socialinėmis problemomis; kadangi socialinių teisių įgyvendinimas taip pat priklauso nuo politikos ir priemonių, kuriomis remiama teritorinė sanglauda, visų pirma regionuose, turinčiuose didelių ir nuolatinių gamtinių, demografinių arba struktūrinių ekonominių sunkumų, įskaitant regionus, kuriuose mažas gyventojų tankis ir didelė jų sklaida arba atokiausius regionus; kadangi nepalankioje padėtyje esantiems regionams reikalingos didesnės strateginės investicijos ir parama sanglaudai siekiant didinti jų konkurencingumą, gerinti socialinę ir ekonominę struktūrą ir užkirsti kelią tolesniam gyventojų skaičiaus mažėjimui; kadangi euro zona, esant dabartinei jos makroekonominiai sistemai, susiduria su specifiniais iššūkiais siekiant Sutartyse nustatytą užimtumo ir socialinių

tikslų, visų pirma dėl to, kad narystė euro zonoje apriboja galimybes nacionaliniu lygmeniu naudoti makroekonominės politikos priemones ir dėl to atsiranda poreikis taikyti skubesnes vidinio koregavimo priemones; kadangi norint atkurti tinkamą socialinį ir ekonominį saugumą, kad būtų galima kompensuoti šį didesnį vidaus lankstumą, gali būti reikalingi konkretūs socialiniai tikslai, standartai ir (arba) finansinės priemonės euro zonos lygmeniu;

- K. kadangi Europos darbo rinkose dažniau populiarėja netipinės arba nestandartinės užimtumo formos, pvz., laikinas darbas, nesavanoriškas darbas ne visą darbo laiką, atsitiktinis darbas, sezoninis darbas, darbas pagal poreikį, priklausomas savarankiškas darbas arba darbas, gaunamas tarpininkaujant skaitmeninėms platformoms; kadangi darbo jėgos paklausa tampa įvairesnė nei anksčiau; kadangi tam tikrais atvejais tai gali būti naudinga produktyvumui ir profesinio bei asmeninio gyvenimo derinimui, perėjimui į darbo rinką ir galimybėms siekti antros profesijos tiems, kam to reikia; kadangi kai kurios nestandartinės įdarbinimo formos vis dėlto yra susijusios su ilgalaikiu ekonominiu nesaugumu ir prastomis darbo sąlygomis, visų pirma dėl mažesnių ir mažiau užtikrintų pajamų, nepakankamų galimybių apginti savo teises, socialinio ir sveikatos draudimo neturėjimo, profesinės tapatybės neturėjimo, karjeros perspektyvų trūkumo ir sunkumų derinant darbą pagal poreikį ir asmeninį bei šeiminių gyvenimą; kadangi dinamiškoje darbo rinkoje turėtų būti užtikrintos galimybės visiems naudotis savo įgūdžiais ir gebėjimais visą savo profesinį gyvenimą, *inter alia*, grindžiamą sveikomis ir saugiomis darbo sąlygomis, aktyvia darbo rinkos politika ir kompetencijos tobulinimu nuolat ir visą gyvenimą mokantis; kadangi, remiantis atitinkama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, patikslinamos sąvokos „darbo santykiai“ ir „darbuotojas“ ES teisės taikymo kontekste, nedarant poveikio nacionalinėms sąvokos „darbuotojas“ apibrėžtims, kurios nustatytos pagal nacionalinę teisę, laikantis subsidiarumo principo;
- L. kadangi aktyvi darbo rinkos politika, individuali atsakomybė ir dalyvavimas mokymosi visą gyvenimą programose yra svarbūs įtraukties į darbo rinką požiūriu, net jei nedarba daugeliu atvejų nulemia laisvų darbo vietų trūkumas arba kitos aplinkybės, kurių pats asmuo negali kontroliuoti;
- M. kadangi nepalankioje padėtyje atsidūrusiems arba dažniau diskriminaciją patiriantiems asmenims, pvz., moterims, etninėms mažumoms, ilgalaikiams bedarbiams, vyresnio amžiaus žmonėms ir neįgaliesiems, gali reikėti papildomų priemonių siekiant paskatinti jų dalyvavimą darbo rinkoje ir užtikrinti deramą gyvenimo lygį visą jų gyvenimą; kadangi ES įsipareigojo sukurti Europą be kliūčių maždaug 80 milijonų neįgaliųjų Europos Sąjungoje, tačiau ES skurdo mažinimo ir užimtumo tikslai nebus pasiekti, jeigu neįgalieji nebus visiškai integruoti į ekonomiką ir visuomenę; kadangi todėl Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija (JTNTK), kurią ES ratifikavo, ir jos principai turėtų būti integruoti į Europos socialinių teisių ramstį; kadangi neigiamas krizės poveikis sveikatos priežiūros prieinamumui dažnai pasireiškia vėliau ir daugelis žmonių negali pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis, net jei formaliai jos ir teikiamos, visų pirma dėl to, kad jiems yra per brangūs bendri mokėjimai arba jie atsiduria laukiančiųjų sąrašuose;
- N. kadangi moterys Europos Sąjungoje vis dar patiria įvairių formų diskriminaciją ir joms vis dar yra per menkai atstovaujama visose sprendimų priėmimo srityse;

- O. kadangi lyčių lygybė yra įtvirtinta ES Sutartyse ir ES pagrindinių teisių chartijoje ir tai yra viena iš pagrindinių ES vertybių; kadangi, nepaisant to, moterų užimtumo lygis vis dar yra pernelyg mažas (vyrų užimtumo lygis siekia 75,6 proc., palyginti su moterų užimtumo lygiu – 64,5 proc.), pernelyg daug moterų dirba ne visą darbo laiką ir mažiausiai apmokamuose sektoriuose, be to, jos gauna mažesnę valandinį darbo užmokestį, todėl vyrų ir moterų darbo užmokestis skiriasi 16 proc., o pensijos – 39 proc., taip pat yra didelių skirtumų tarp valstybių narių; kadangi valstybėse narėse vis dar paplitusi diskriminacija dėl lyties kalbant apie įdarbinimo procedūras, nepaisant to, kad moterys lenkia vyrus pagal išsilavinimo lygį;
- P. kadangi socialinės teisės, paslaugos ir pakankamos pajamos yra nuo lyties priklausomi klausimai, nes daugiau moterų dirba mažų pajamų darbą, patiria didesnę skurdo riziką, yra labiau priklausomos nuo viešųjų ir privačiųjų socialinių paslaugų, o atlikdamos tradicinį vaikų ir pagyvenusių šeimos narių prižiūrėtojų vaidmenį ir būdamos labiausiai atsakingos už namų ūkio poreikių tenkinimą jos galiausiai gauna mažesnes pensijas;
- Q. kadangi vis dar nepasiekti 2002 m. nustatyti Barselonos tikslai, tuo tarpu ES pagrindinių teisių chartijoje teigiama, kad vaikai turi teisę į apsaugą ir priežiūrą, ir kadangi tai turi didelį neigiamą poveikį moterų dalyvavimui darbo rinkoje, lyčių lygybei, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai ir moterų skurdui;
- R. kadangi Europa gali kur kas daugiau pasiekti plėtodama sektorių, kuriuose didžiausias dėmesys skiriamas žmonių sveikatos, žinių ir gebėjimų dalyvauti ekonomikoje stiprinimui, branduolį; kadangi į žmones orientuotų paslaugų, pvz., švietimo, sveikatos priežiūros, vaikų priežiūros, kitų priežiūros paslaugų, srityje, taip pat sporto sektoriuje yra daug galimybių kurti darbo vietas ir jos turėtų būti vertinamos ne tik kaip išlaidos ekonomikai, bet labiau kaip veiksniai, sudarantys galimybes tvariai gerovei;
- S. kadangi reikia laikytis strateginio požiūrio į problemas, kurias kelia visuomenės senėjimas ir mažėjantis darbingo amžiaus ES gyventojų skaičius, visų pirma kiek tai susiję su būsimu įgūdžių trūkumu ir jų paklausos bei pasiūlos neatitiktimi ES darbo rinkoje ir numatomu ekonominės priklausomybės santykių pokyčiu, atsižvelgiant taip pat ir į trečiųjų šalių piliečius, teisėtai gyvenančius Europos Sąjungoje; kadangi svarbu skatinti profesinio judumo galimybes, ypač tarp jaunų žmonių, įskaitant tuos, kurie profesijos mokosi pagal pameistrystės sistemą;
1. ragina Komisiją remtis socialinio *acquis* ir ES užimtumo bei socialinės politikos peržiūra, taip pat 2016 m. viešų konsultacijų rezultatais teikiant pasiūlymus dėl tvirto Europos socialinių teisių ramsčio (ESTR), kad jis nebūtų vien tik principų ar gerų ketinimų deklaracija, tačiau juo būtų stiprinamos socialinės teisės taikant konkrečias ir specifines priemones (teisės aktus, politikos formavimo mechanizmus ir finansines priemones), daromas teigiamas poveikis žmonių gyvenimui trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu ir sudaromos sąlygos prisidėti kuriant XXI amžiaus Europą, veiksmingai išlaikant Sutarčių socialinius tikslus, remiant nacionalines gerovės valstybes, stiprinant sanglaudą, solidarumą ir didinant ekonominių ir socialinių rezultatų konvergenciją, užtikrinant tinkamą socialinę apsaugą, mažinant nelygybę, pasiekiant seniai laukiamą pažangą mažinant skurdą ir socialinę atskirtį, sudarant palankesnes sąlygas vykdyti nacionalines reformas pasitelkiant lyginamuosius standartus ir padedant gerinti EPS ir ES bendrosios rinkos veikimą;

2. mano, kad Europos socialinių teisių ramstis taip pat turėtų padėti užtikrinti tinkamą tarptautinių darbo standartų taikymą ir padėti atnaujinti socialinį *acquis*; laikosi nuomonės, kad Europos socialinių teisių ramstyje išdėstyti standartai turėtų būti taikomi visoms bendrojoje rinkoje dalyvaujančioms šalims siekiant išlaikyti vienodas sąlygas ir kad jiems užtikrinti reikalingi teisės aktai, valdymo mechanizmai ir finansinės priemonės turėtų būti taikomi visoms ES valstybėms narėms; pabrėžia, kad į Socialinių teisių ramstį turėtų būti atsižvelgiama įgyvendinant ES ekonomikos politiką; mano, kad dėl specifinių euro zonos apribojimų jos narėms, euro zonos lygmeniu reikia nustatyti papildomus specifinius socialinius tikslus ir standartus ir svarstyti atitinkamą finansinę paramą, kartu neužkertant kelio euro zonai nepriklausančių valstybių narių dalyvavimui savanoriškais pagrindais; atkreipia dėmesį į galimybę pritaikyti panaudoti glaudesnio bendradarbiavimo priemonę pagal ES sutarties 20 straipsnį, kad būtų sukurtas tvirtas Europos socialinių teisių ramstis;
3. pabrėžia, kad Europos socialinių teisių ramstis turėtų suteikti ES gyvenantiems žmonėms geresnes galimybes kontroliuoti savo gyvenimą, kad jie galėtų oriai gyventi ir įgyvendinti savo siekius, mažinant įvairią per visą jų gyvenimą atsirandančią socialinę riziką ir suteikiant daugiau galimybių žmonėms visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir sugebėti prisitaikyti prie dažnų technologinių ir ekonominių pokyčių, be kita ko keliant kvalifikaciją ir remiant verslumą; pabrėžia, kad Europos socialinių teisių ramstis turėtų paskatinti rinkas veikti bendro klestėjimo, gerovės ir darnaus vystymosi labai itin konkurencingos socialinės rinkos ekonomikos sąlygomis, siekiant visiško užimtumo ir socialinės pažangos, taip pat pasinaudojant pramonės politika ES lygmeniu; mano, kad Europos socialinių teisių ramstis tai turėtų daryti skatindamas taikyti atitinkamus socialinius standartus ir suteikdamas nacionalinėms gerovės valstybėms galimybes per tinkamas, prieinamas ir finansiškai tvirtas socialinės apsaugos sistemas ir socialinės įtraukties politiką išlaikyti socialinę sanglaudą ir lygybę visoje ES; pabrėžia, kad jis taip pat turėtų sudaryti palankesnes sąlygas laisvam darbuotojų judėjimui tvirtesnėje ir teisingesnėje Europos darbo rinkoje; atkreipia dėmesį į tai, kad Europos socialinių teisių ramstis taip pat turėtų padėti laikytis vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir lygių galimybių principų įgyvendinant užimtumo ir socialinę politiką; taigi rekomenduoja, kad Europos socialinių teisių ramstis sudarytų galimybes veiksmingai užtikrinti esamas socialines teises ir kad juo būtų nustatytos naujos teisės, kai jos reikalingos dėl naujų technologinių ir socialinių bei ekonominių pokyčių; mano, kad tokiu būdu Europos socialinių teisių ramstis taip pat padidins ES teisėtumą;

Esamų darbo ir socialinių standartų atnaujinimas

4. ragina socialinius partnerius ir Komisiją bendradarbiauti siekiant pateikti pasiūlymą priimti pagrindų direktyvą dėl deramų darbo sąlygų, taikomų visų formų užimtumui, išplečiant esamų minimaliųjų standartų taikymą naujų rūšių darbo santykiams, remiantis išsamiu poveikio vertinimu; mano, kad šia pagrindų direktyva turėtų būti pagerintas ES teisės aktų įgyvendinimas, padidintas teisinis tikrumas visoje bendrojoje rinkoje ir užkirstas kelias diskriminacijai, papildant esamus ES teisės aktus ir užtikrinant, kad kiekvienas darbuotojas, neatsižvelgiant į sutarties tipą ar darbo santykius, turėtų rinkinį pagrindinių teisių, kurių įgyvendinimą galima užtikrinti, įskaitant teisę į vienodą požiūrį, sveikatos apsaugą ir saugos užtikrinimą, apsaugą motinystės atostogų metu, nuostatas dėl darbo ir poilsio laiko, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros,

mokymosi galimybių, paramos darbe neįgaliesiems, teises į tinkamą informaciją, konsultacijas ir dalyvavimą, asociacijų ir atstovavimo laisvę, teisę į kolektyvines derybas ir kolektyvinius veiksmus; pabrėžia, kad ši pagrindų direktyva turėtų būti taikoma samdomiesiems darbuotojams ir visiems darbuotojams, dirbantiems nestandartinių formų darbu, ir tam nebūtina keisti esamų direktyvų; primena, kad esamas darbuotojų teises valstybės narės taiko pagal nacionalinę ir ES teisę; taip pat ragina užtikrinti veiksmingesnę ir efektyvesnę esamų darbo standartų įgyvendinimą ir kontrolę siekiant pagerinti teisių įgyvendinimo užtikrinimą ir kovoti su nedeklaruojamu darbu;

Darbo sąlygos

5. pripažįsta, kad tam tikra darbo sutarčių įvairovė yra naudinga siekiant efektyviai derinti darbuotojų ir darbdavių poreikius; vis dėlto primena apie darbo rinkos dvilypumo riziką ir pavojų, kad žmonės bus susaistyti mažų garantijų sutarčių, neturėdami realios galimybės pereiti į geresnes darbo vietas; pabrėžia neterminuotų darbo sutarčių svarbą užtikrinant socialinį ir ekonominį saugumą ir atkreipia dėmesį į naudą, kurią tokios sutartys teikia darbdaviams daugelyje sektorių; taip pat pritaria socialinės ekonomikos verslo modelių skatinimui; ragina Komisiją išplėsti Direktyvos dėl rašytinės pažymos (91/533/EEB) taikymo sritį, kad būtų įtrauktos visos užimtumo formos ir darbo santykiai; ragina į pagrindų direktyvą dėl deramų darbo sąlygų taip pat įtraukti atitinkamus dabartinius minimaliuosius standartus, kurie turi būti užtikrinami tam tikrų konkrečių darbo santykių atveju, visų pirma:
 - a) tinkamą mokymosi ir mokymo turinį ir deramas stažuočių, mokomųjų praktikų ir pameistrystės darbo sąlygas siekiant užtikrinti, kad jos taptų svarbiu žingsniu pereinant nuo mokslo prie profesinės veiklos, kaip numatyta Tarybos rekomendacijoje dėl stažuočių kokybės sistemos, ir kad jos truktų ribotą laiką ir nepakeistų jaunimo įdarbinimo; atlyginimas turėtų būti proporcingas atliekamam darbui, atitikti asmeninius įgūdžius ir patirtį bei poreikį suteikti galimybę pameistriams, stažuotojams ir praktikantams dalyvauti darbo rinkoje už mokymo programos ribų, kad būtų galima sudurti galą su galu;
 - b) darbo, kuris gaunamas tarpininkaujant skaitmeninėms platformoms, atveju ir kitais priklausomo savarankiško darbo atvejais aiškiai atskirti – ES teisės kontekste, nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams – iš tikrųjų savarankiškai dirbančius asmenis nuo pagal darbo santykius dirbančių asmenų, atsižvelgiant į TDO rekomendaciją Nr. 198, pagal kurią norint nustatyti darbo santykius pakanka atitikti keletą rodiklių; taigi turėtų būti patikslintas platformos statusas ir pagrindinės atsakomybės sritys, klientas ir darbą atliekantis asmuo; taip pat turėtų būti nustatyti minimalūs bendradarbiavimo taisyklių standartai, visiškai ir išsamiai informuojant paslaugos teikėją apie jo teises ir pareigas, teises į išmokas, susijusį socialinės apsaugos lygį ir darbdavio tapatybę; samdomieji darbuotojai, kaip ir iš tikrųjų savarankiškai dirbantys asmenys, įdarbinti per internetines platformas, turėtų turėti tokias pat teises kaip kituose ekonomikos sektoriuose ir būti apsaugoti dalyvaujant socialinės apsaugos ir sveikatos draudimo sistemose; valstybės narės turėtų užtikrinti tinkamą darbo santykius reglamentuojančių sąlygų arba paslaugų teikimo sutarčių stebėseną, užkertant kelią platformų piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi;

- c) su darbu pagal poreikį susijusius apribojimus: nenustatytos apimties darbo sutartys turėtų būti draudžiamos, atsižvelgiant į su jomis susijusį itin didelį neapibrėžtumą;
6. pripažįsta, kad per pastaruosius dešimtmečius sumažėjo darbo užmokesčio dalis bendrose Europos pajamose; pabrėžia, kad būtina atnaujinti pastangas stiprinant socialinę konvergenciją bei panaikinant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus visoje ES, kad būtų paskatinta paklausa, sudarytos sąlygos tvariam bei integraciniam ekonomikos augimui ir sumažinta nelygybė; pripažįsta, kad deramą pragyvenimo lygį atitinkantys atlyginimai yra svarbūs kaip priemonė siekiant užkirsti kelią dirbančiųjų skurdui; ragina Komisiją aktyviai remti platesnę kolektyvinių susitarimų aprėptį, vadovaujantis nacionalinėmis valstybių narių tradicijomis ir praktika bei tinkamai atsižvelgiant į socialinių partnerių savarankiškumą; rekomenduoja nustatyti minimalųjį darbo užmokestį, jei taikytina, deramai atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės patirtį ir pasikonsultavus su socialiniais partneriais, norint palapsniui pasiekti bent 60 proc. atitinkamo nacionalinio vidutinio darbo užmokesčio, jei įmanoma, ir būtų ne mažesnis už pragyvenimą užtikrinančio darbo užmokesčio lygį atitinkamame regione; ragina Komisiją parengti bandomąją versiją, pagal kurią būtų skaičiuojamas regioninis pragyvenimą užtikrinantis darbo užmokestis, tai padėtų nustatyti pragyvenimą užtikrinančią darbo užmokestį, ją galėtų remtis socialiniai partneriai kaip orientacine priemone, taip pat tai padėtų keistis geriausia patirtimi šioje srityje;
7. primena, kad teisė į sveikas ir saugias darbo sąlygas taip pat apima apsaugą nuo rizikos darbo vietoje, taip pat darbo laiko apribojimus ir nuostatas dėl minimalios poilsio trukmės ir metinių atostogų; ragina valstybes nares visapusiškai įgyvendinti atitinkamus teisės aktus; laukia Komisijos pasiūlymų dėl konkrečių priemonių, kuriomis ši teisė būtų efektyviai užtikrinama visiems darbuotojams, įskaitant sezoninius ir pagal sutartį dirbančius darbuotojus, taip pat pasiūlymų, apimančių smurto prieš moteris ar priekabiavimo prevencijos priemones; Pažymi, kad tokios priemonės turėtų būti grindžiamos poveikio vertinimu, kuris atspindėtų visas dabartines žinias apie riziką sveikatai ir saugai, taip pat atsižvelgiant į naujus darbo būdus, susijusius su skaitmeninimu ir kitais technologiniais pokyčiais;
8. pabrėžia teisės į kolektyvines derybas ir kolektyvinius veiksmus kaip pagrindinės ES pirminėje teisėje nustatytos teisės svarbą; tikisi, kad Komisija padidins konkrečią paramą siekiant stiprinti ir paisyti socialinį dialogą valstybėse narėse visais lygmenimis ir visuose sektoriuose, ypač tuose, kuriuose šis dialogas nepakankamai išplėtotas, kartu atsižvelgiant į skirtingą valstybių narių praktiką; pripažįsta darbuotojų įtraukimo į įmonių, įskaitant tarpvalstybines bendroves, valdymą naudą ir darbuotojų informavimo, dalyvavimo ir konsultavimosi su jais naudą, taip pat siekiant platesniu mastu taikyti naujas darbo organizavimo formas, užtikrinti, kad darbas būtų prasmingas ir teikiantis pasitenkinimą, ir iš anksto pasirengti ekonominiams pokyčiams; ragina stebėti Europos teisės aktų dėl Europos darbų tarybų ir darbuotojų informavimo bei konsultavimosi su jais įgyvendinimą ir imtis veiksmingų priemonių siekiant užtikrinti, kad įmonės būtų restruktūrizuojamos laikantis socialinės atsakomybės principo;
9. pabrėžia, kad reikia išsamių, patikimų ir nuolat atnaujinamų duomenų apie darbo kokybę ir užimtumą, kuriuos galima naudoti vykdant darbo kokybės ir užimtumo rodiklių pokyčių stebėseną ir kaip įrodymus, kuriais remiantis formuojama politika šioje

sirtyje; ragina Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondą (Eurofound) toliau plėtoti darbo vietų ir profesinio gyvenimo kokybės stebėjimo veiklą, kai jis atlieka Europos darbo sąlygų tyrimą, remiantis darbo vietos kokybės sąvoka, kuri apima uždarbį, perspektyvas, fizinę aplinką, socialinę aplinką, darbo intensyvumą, gebėjimų panaudojimą bei galimybes veikti savo nuožiūra ir darbo laiko kokybę; ragina Eurofound toliau plėtoti politikos, socialinių partnerių susitarimų ir įmonių praktikos, kuriais skatinama darbo vietos ir profesinio gyvenimo kokybę, tyrimus;

Tinkama ir tvari socialinė apsauga

10. atkreipia dėmesį į tai, kad socialinės apsaugos teisės yra individualios teisės; pritaria tam, kad socialinės apsaugos išmokos ir kokybiškos socialinės paslaugos būtų teikiamos labiau integruotai, tai būtų būdas pasiekti, kad gerovės valstybė būtų suprantamesnė ir prieinamesnė drauge nesilpninant socialinės apsaugos; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą socialinę apsaugą ir socialines investicijas visais žmonių gyvenimo laikotarpiais, suteikiant kiekvienam asmeniui galimybę visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir ekonomikoje ir išlaikyti deramą gyvenimo lygį; pabrėžia piliečių informavimo apie socialines teises svarbą ir prienamų e. valdžios sprendimų potencialą, jie galbūt galėtų apimti ir Europos socialinės apsaugos kortelę bei tvirtas duomenų apsaugos garantijas, nes taip būtų patobulintas ES socialinės apsaugos koordinavimas, padidėtų asmeninis informuotumas ir mobiliesiems darbuotojams būtų lengviau išsiaiškinti, kokios jų įmokos ir teisės savo šalyje ir priimančiose šalyse bei jas užtikrinti, taip pat būtų palengvinta nacionalinių darbo inspekcijų veikla; pabrėžia asmeninius poreikius atitinkančios tiesiogiai teikiamos paramos, visų pirma numatytos atskirtiems ir pažeidžiamiems namų ūkiams, svarbą;
11. sutinka su tuo, kad svarbu suteikti visuotines galimybes pasinaudoti laiku vykdoma geros kokybės ir įperkama prevencine sveikatos priežiūra, medicininio gydymu ir gauti vaistų; mano, kad tai yra teisė, kuri turi būti gerbiama, ypač kaimo vietovėse ir pasienio regionuose; pabrėžia, kad visi gyventojai turi turėti sveikatos draudimą; sutinka su tuo, kad didesnio masto prevencinė sveikatos priežiūra ir ligų prevencija yra akivaizdi savaime atsiperkanti socialinė investicija, taip pat kalbant apie geresnę vyresnių žmonių sveikatą;
12. suvokia, kad tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimas ir mažėjanti darbo jėga kelia problemų pensijų sistemų tvarumui ir tinkamumui ir kartų tarpusavio solidarumui; pažymi, kad šiuo atžvilgiu vienu iš prioritetų taip pat turi būti vyrų ir moterų pensijų skirtumo panaikinimas; dar kartą tvirtina, kad geriausias atsakas yra padidinti bendrą užimtumo lygį taikant užimtumo modelius, susijusius su pensijos draudimo padengimu visa apimtimi, ir ypatingą dėmesį skiriant jaunesniajai kartai ir labiausiai nuo darbo rinkos atskirtiems asmenims; mano, kad pensinis amžius, be tikėtinos gyvenimo trukmės, turėtų atspindėti ir kitus veiksnius, kuriuos reikia nustatyti nacionaliniu lygmeniu, įskaitant darbo našumo tendencijas, ekonominės priklausomybės rodiklį ir darbų sunkumo skirtumus; primena investicijų į vyresnių žmonių aktyvumą ir susitarimų, pagal kuriuos pensinio amžiaus sulaukusiems asmenims suteikiama galimybė toliau dirbti pageidaujama intensyvumu ir kartu gauti pensijos išmokų dalį, jei jie dirba ne visą darbo dieną, svarbą;
13. ragina Komisiją atlikti nepriklausomą geriausios patirties analizę, kad padėtų

valstybėms narėms apskaičiuoti minimalias pensijas;

14. rekomenduoja, kad visi darbuotojai turėtų būti apdrausti nuo nedarbo arba darbo ne visą darbo laiką ne savo noru, drauge jiems turėtų būti teikiama pagalba ieškant darbo ir investuojama į jų mokymą (perkvalifikavimą), atsižvelgiant į sąlygas, kurias kiekviena valstybė narė nustatė susitarusi su socialiniais partneriais; primena, kad tinkamos bedarbio pašalpos patobulina derinimo procesą ir todėl produktyvumo atžvilgiu yra naudingos, tuo pačiu metu vaidina svarbų vaidmenį užkertant kelią skurdui ir mažinant skurdą; mano, kad ESTR turėtų rekomenduoti lyginamuosius kokybės standartus nacionalinėms nedarbo draudimo sistemoms, visų pirma kalbant apie jų aprėptį, reikalavimus pasinaudoti teisėmis į išmokas, paramos teikimo trukmės ryšį su darbo paieškos laikotarpiu vidurkiu šalyje ir darbo centrų teikiamos paramos kokybę;
15. pabrėžia tinkamų pajamų svarbą siekiant išlaikyti žmogaus orumą, taip pat socialinių investicijų vaidmenį suteikiant žmonėms galimybių eiti mokymus ir (arba) ieškoti darbo;
16. primygtinai ragina neįgaliųjų teises integruoti į visas socialinių teisių ramsčio sritis, laikantis žmogaus teisėmis grindžiamo požiūrio ir ES bei jos valstybių narių įsipareigojimų pagal Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją (angl. UNCRPD). mano, kad šios nuostatos turėtų apimti bent:
 - teisę į deramą darbą be kliūčių visapusiškai įtraukioje, atviroje ir prieinamoje darbo aplinkoje ir darbo rinkose;
 - konkretiems asmeniniams poreikiams pritaikytas paslaugas ir minimalias pajamas, leidžiančias užtikrinti deramą gyvenimo lygį ir socialinę įtrauktį;
 - laisvo judėjimo užtikrinimą ir paslaugų perkeliamumą visose ES valstybėse narėse;
 - įtraukųjį ugdymą ir mokymą, įskaitant tinkamo skaitmeninio raštingumo ugdymą;
 - konkrečias nuostatas dėl neįgaliųjų, ypač protinę ar psichinę negalią turinčių asmenų ar asmenų, pripažintų neveiksniais, apsaugos nuo išnaudojimo ir priverstinio darbo;
17. susirūpinęs pažymi, kad ilgalaikės priežiūros prieinamumas ir įperkamumas tebėra didelė problema visoje Europoje, dėl kurios slaugytojai artimieji yra priversti likti namie ir negali siekti karjeros; apgailestauja dėl dažnų per agentūras pasamdytų arba neoficialiai dirbančių slaugytojų piktnaudžiavimo atvejų; mano, kad galimybė pasinaudoti kokybiškais ir įperkamomis ilgalaikėmis paslaugomis, įskaitant priežiūrą namuose ir savarankiško gyvenimo sistemas, yra teisė, kuri turėtų būti išsaugota pasitelkus tinkamai kvalifikuotų specialistų, įdarbintų pagal deramas sąlygas, paramą; mano, kad dėl to namų ūkiams, ypač mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, turėtų būti teikiamos atitinkamos viešosios paslaugos ir parama, kad būtų išvengta apgyvendinimo specialiose globos įstaigose ir skurdo rizikos; pakartoja savo raginimą priimti teisės aktai dėl slaugytojams skirtų priežiūros atostogų, siekiant apriboti poveikį darbo užmokesčiui ir socialinės apsaugos teisėms, kai darbuotojams laikinai reikia rūpintis giminaičiais; ragina Komisiją ir valstybes nares parengti konkretų veiksmų planą šioje srityje, įskaitant vyresnio amžiaus asmenų, neįgaliųjų ir kitų priklausomų asmenų priežiūros paslaugų tikslus, panašius į Barselonos tikslus, ir stebėjimo

priemonės, kuriomis būtų vertinama kokybė, prieinamumas ir įperkamumas; taip pat ragina geriau dalintis ir pasinaudoti geriausia praktika šioje srityje;

18. mano, kad vaikų skurdas yra didelė problema, dėl kurios Europa turėtų imtis plataus užmojo veiksmų; pabrėžia, kad teisė naudotis visuotinėmis švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos sistemų paslaugomis yra pagrindinė kovos su skurdu, ypač vaikų skurdu, sąlyga; turėdamas mintyje šį tikslą, ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti greitą 2013 m. Rekomendacijos „Investicijos į vaikus. Padėkime išsivaduoti iš nepalankios socialinės padėties“ įgyvendinimą ir visose valstybėse narėse imtis konkrečių veiksmų kuriant vaiko garantijų sistemą, kad kiekvienas vaikas, kuriam šiuo metu kyla skurdo rizika, turėtų galimybę naudotis nemokamomis sveikatos priežiūros, švietimo ir vaikų priežiūros paslaugomis, gyventi deramame būste ir tinkamai maitintis; atkreipia dėmesį į tai, kad būtinas ryšys su programomis, pagal kurias tėvams teikiama parama ir sudaromos galimybės išsivaduoti iš socialinės atskirties ir integruotis į darbo rinką; pripažįsta, kad šioms politikos priemonėms įgyvendinti reikės tinkamo finansavimo nacionaliniu lygmeniu ir paramos iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų;
19. ragina valstybes nares užtikrinti teisę į tinkamą būstą visiems suteikiant galimybę apsirūpinti tinkamo dydžio kokybišku ir įperkamą būstu, užkirsti kelią benamystei ir ją mažinti siekiant laipsniškai panaikinti; ragina priimti teisės aktus ir (arba) prireikus kitas priemones, kad būtų užtikrintos asmenų, kuriems labiausiai to reikia, įskaitant, žinoma, benamius asmenis ir šeimas, galimybės gauti socialinį būstą ar atitinkamą paramą apsirūpinant būstu ir kad pažeidžiami asmenys ir skurstantys namų ūkiai būtų apsaugoti nuo iškeldinimo arba kad jiems būtų siūlomas tinkamas alternatyvus būstas; ragina kartu su aprūpinimu būstu teikti atitinkamas socialines paslaugas, kuriomis remiama socialinė ir ekonominė įtrauktis; ragina imtis veiksmingų priemonių siekiant padėti mažas pajamas gaunantiems jauniems žmonėms sukurti savo namų ūkius; pabrėžia, kad investicijos į efektyviai energiją naudojančią socialinį būstą yra naudingos ir darbo vietų, aplinkos, energijos nepritekliaus mažinimo ir socialinių teisių įgyvendinimo požiūriu; ragina geriau pasinaudoti Europos finansinėmis priemonėmis, siekiant paremti miesto būstų atnaujinimą ir įperkamų, prieinamų ir efektyviai energiją naudojančių būstų pasiūlą, ir skatinti plėtoti socialinį būstą tuose regionuose, kuriuose jis yra nepakankamai išvystytas; ragina panaikinti visų rūšių skurdo kriminalizavimą, pvz., neteisingą baudimą už benamystę ar kitokį materialinį nepriteklį;
20. ragina imtis tinkamų priemonių, įskaitant teisėkūros patobulinimų, jei atlikus vertinimą paaiškėjo, kad jie būtini, siekiant užtikrinti galimybes visiems naudotis geros kokybės ir įperkamomis visuotinės svarbos socialinėmis paslaugomis ir kitomis pagrindinėmis visuotinės svarbos paslaugomis, tokiomis kaip vandentiekos, atliekų tvarkymo, švietimo, sveikatos priežiūros, elektroninių ryšių, didelės spartos plačiajuosčio interneto, energetikos, viešojo transporto ir finansinių paslaugų; atkreipia dėmesį į svarbų tinkamus išteklius ir personalą turinčių viešojo sektoriaus paslaugų teikėjų, socialinių įmonių ir ne pelno organizacijų vaidmenį šiame kontekste, atsižvelgiant į tai, kad jų pirminis tikslas – teigiamas poveikis visuomenei; be to, atkreipia dėmesį į svarbų socialinės ekonomikos įmonių vaidmenį teikiant šias paslaugas ir užtikrinant labiau įtraukią darbo rinką; ragina panaikinti esamus teisinius neaiškumus, kuriuos patiria viešosios valdžios institucijos finansuodamos visuotinės svarbos socialines paslaugas; pritaria socialinių kriterijų taikymui vykdant viešuosius pirkimus; primena, kad kaimo

vietovėms ypač reikalinga nuolatinė parama siekiant modernizuoti infrastruktūrą ir užtikrinti ekonomikos dinamiškumą; be to, atkreipia dėmesį į finansinio švietimo svarbą, nes taip padeda išvengti pernelyg didelio namų ūkių įsiskolinimo, taip pat svarbi teisinė pagalba ir kiti skolininkų apsaugos nuo plėšrūniškos veiklos ir paramos mechanizmai, kurie jiems suteikia antrą šansą;

Lygios galimybės ir galimybė įsidarbinti

21. mano, kad mūsų vis labiau skaitmeninimo paveiktame pasaulyje menkus įgūdžius turintys asmenys ne tik turi mažesnes galimybes įsidarbinti, bet ir yra mažiau apsaugoti nuo ilgalaikio nedarbo bei susiduria su didesniais sunkumais siekdami galimybes naudotis paslaugomis ir visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, o tokia padėtis yra kenkia ne tik konkrečiam asmeniui, bet ir sukelia dideles išlaidas ekonomikai ir visai visuomenei; todėl remia Įgūdžių garantijos iniciatyvą kaip naują visuotinę teisę, taikomą visą gyvenimą, įgyti pagrindinių įgūdžių 21-ajam amžiui, įskaitant raštingumą, gebėjimą skaičiuoti, skaitmeninį ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą, kritinį mąstymą, socialinius įgūdžius ir atitinkamus gebėjimus, kurių reikia žaliajai ir žiedinei ekonomikai, atsižvelgiant į besiformuojančias pramonės šakas ir pagrindinius augimo sektorius ir užtikrinant visapusišką pagalbą nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms, įskaitant neįgaliuosius, prieglobsčio prašytojus, ilgalaikius bedarbius ir nepakankamai atstovaujamas grupes; pabrėžia, kad švietimo sistemos turėtų būti įtraukios, teikti visiems gyventojams geros kokybės švietimo paslaugas, suteikti žmonėms galimybę tapti aktyviais Europos piliečiais ir parengti juos tam, kad jie galėtų visą gyvenimą mokytis ir prisitaikyti prie visuomenės ir darbo rinkos poreikių; mano, kad XXI amžiaus Europoje vidurinis išsilavinimas turėtų būti privalomas ir kad turi būti vykdomos atitinkamos programos, kad visiems jaunuoliams, metusiems pradinę ar vidurinę mokyklą, būtų suteikta nauja galimybė; mano, kad Įgūdžių garantija turėtų būti susijusi su individualizuotu mokymosi poreikių vertinimu, kokybiško mokymosi pasiūlymu, taip pat sistemingu įgytų įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimu, kad jie galėtų būti lengviau pripažinti darbo rinkoje; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia užtikrinti visuotinę prieigą prie plačiajuosčio ryšio, kad būtų sudarytos sąlygos skaitmeniniam raštingumui ugdyti; pabrėžia, kad Įgūdžių garantija yra svarbi socialinė investicija, kuriai būtinas tinkamas įgyvendinimas ir atitinkamas finansavimas, taip pat remiant Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšomis;
22. yra susirūpinęs dėl to, kad daugelio darbuotojų socialinė ir ekonominė padėtis tampa vis labiau neaiški ir pablogėjo darbo sąlygos; pripažįsta, kad daugelis darbuotojų, užimtų pagal nestandartines užimtumo formas, susiduria su sunkumais naudodamiesi savo teisėmis darbe arba kalbant apie galimybes gauti socialinės apsaugos išmokas, ir kad su šia problema neproporcingai susiduria moterys ir migrantai; ragina Komisiją atidžiai stebėti Direktyvos dėl darbo pagal terminuotas sutartis, Direktyvos dėl darbo ne visą darbo dieną ir Direktyvos dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones įgyvendinimą ir vykdymą; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis priemonių siekiant pagerinti įvairiose srityse įgytų socialinių teisių perkeliamumą; veiklą; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pakankamus pajėgumus ir teikti tinkamą socialinę apsaugą valstybių narių lygmeniu žmonėms, užimtiems pagal visas užimtumo formas, standartiniuose ir nestandartiniuose darbo santykiuose, taip pat savarankiškai dirbantiems asmenims; ragina Komisiją šiuo klausimu parengti rekomendaciją; visų pirma mano, kad:

- a) Valstybės narės turėtų taip organizuoti socialinio draudimo sistemas, kad visi žmonės, dirbantys visų formų darbą, visų formų darbo santykių pagrindu ir visų formų savarankišką darbą dirbantys asmenys galėtų kaupti teises į išmokas, užtikrinančias stabilias pajamas tokiais atvejais kaip nedarbas, priverstinis darbas ne visą darbo laiką, sveikatos problemos ar karjeros pertraukos dėl vaiko auginimo, kitų šeimos narių priežiūros ar mokymosi priežasčių;
 - b) nuo pat darbo pradžios visiems žmonėms, dirbantiems pagal visas užimtumo, darbo santykių ir savarankiško darbo formas, turėtų būti sukurta asmeninė darbuotojo paskyra, lengvai prieinama per asmeninį kontaktą ir elektroninėmis priemonėmis, tinkamai atsižvelgiant į neįgalių asmenų poreikius, kurioje jie galėtų susipažinti su jų sukauptomis socialinėmis išmokomis ir kitas socialinėmis teisėmis, įskaitant teisę į mokymąsi visą gyvenimą, ir kur jie galėtų sužinoti apie minėtų teisių ir išmokų perkeliamumą tarp šalių, jei taikoma; tokios asmeninės darbuotojo paskyros turėtų būti kuriamos ekonomiškai efektyviu būdu ir tinkamai užtikrinant duomenų apsaugą;
 - c) skaitmeninės platformos ir kiti tarpininkai turėtų būti įpareigoti pranešti kompetentingoms institucijoms apie visą darbą, pradėtą pasitelkiant juos, kad visiems darbuotojams būtų užtikrintos tinkamos įmokos ir apsauga pagal socialinio ir sveikatos draudimo sistemą;
23. pabrėžia, kad profesinės veiklos keitimui reikia atitinkamų investicijų į viešųjų užimtumo tarnybų institucinius gebėjimus ir investicijų siekiant kuo anksčiau teikti pagalbą, kai asmenys ieško darbo ar kelia kvalifikaciją; laikosi nuomonės, kad aktyvi užimtumo politika, pvz., mokymai ir parama įsidarbinant, yra naudinga priemonė siekiant į darbo rinką reintegruoti bedarbius, neatsižvelgiant į amžių; primena naudingą vaidmenį, kurį atlieka Europos socialinis fondas visoje Europoje remiant aktyvią darbo rinkos politiką, ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas, kurio lėšomis regioninių ekonominių sukrėtimų ir didelio masto priverstinio nedarbo atvejais remiamas perkvalifikavimas ir grįžimas į darbą; be to, primena svarbų socialinės apsaugos sistemų vaidmenį remiant saugius perėjimus; pabrėžia, kad turėtų būti užtikrintas karjeros ir gyvenimo ciklo laikotarpiu sukauptų teisių gauti socialines išmokas išlaikymas ir perkeliamumas, kad būtų palengvintas darbo vietos ir profesinės veiklos keitimas;
24. pabrėžia, kad aktyvi užimtumo politika reiškia valstybės paramą plėtojant sektorius, turinčius didelį darbo vietų kūrimo potencialą, o daugelyje šalių reikia plėsti valstybinių užimtumo tarnybų vaidmenį ir užtikrinti, kad jos turėtų pakankamai pajėgumų tiesioginiams ryšiams su įmonėmis nustatyti, kad perkvalifikavimas ir kitokia pagalba būtų teikiama darbo ieškantiems asmenims, atsižvelgiant į darbo ieškančio asmens profilį ir vietos ekonomikos poreikius; ragina visapusiškai įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą apimant visus jaunesnius nei 30 metų asmenis, ypatingą dėmesį skiriant kokybiškiems pasiūlymams ir veiksmingam informuojamajam darbui su visais nesimokančiais ir nedirbančiais (NEET) jaunuoliais, ir Tarybos rekomendaciją dėl ilgalaikių bedarbių, be kita ko, plėtojant būtinas papildomas priemones, kuriomis užtikrinamas minėtų priemonių prieinamumas asmenims, kuriems reikia paramos; pabrėžia, kad reikia atkreipti dėmesį į vyresnio amžiaus darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų poreikius ir skatinti bendradarbiavimą tarp jaunesnių ir vyresnio amžiaus

darbuotojų; pabrėžia, kad šios politinės priemonės kaip svarbios struktūrinės reformos ir socialinės investicijos reikalauja atitinkamo finansavimo tiek Europos, tiek nacionaliniu lygmeniu, taip pat iš Europos socialinio fondo, pagal Jaunimo užimtumo iniciatyvą ir (arba) kitas priemones;

25. primena, kad moterims kyla didesnis pavojus atsidurti nestabiliame ir prastai apmokamame darbe ir patirti karjeros pertraukas, o tai turi įtakos visam jų gyvenimui; mano, kad siekiant panaikinti nuolatinę diskriminaciją būtina nedelsiant padaryti esminę pažangą lyčių lygybės ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyros srityse; laukia Komisijos pasiūlymo šioje srityje, kaip nurodyta jo 2017 m. darbo programoje, visų pirma:
- a) turėtų būti sustiprinti galiojantys mechanizmai, kuriais užtikrinamas vienodas požiūris į vyrus ir moteris, panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumai ir sumažinta profesinė segregacija; šiuo tikslu reikėtų vykdyti Direktyvos 2006/54/EB įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo stebėseną, o prireikus ją reikėtų persvarstyti; Europos lyčių lygybės paktas (2011–2020 m.) ir „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ turėtų būti toliau įgyvendinami, taip pat turėtų būti rengiamos metinės lyčių lygybės ataskaitos;
 - b) reikalingos naujos veiksmingos nacionalinės ir Europos lygmens priemonės, leisiančios derinti profesinį, asmeninį ir šeimos gyvenimą, įskaitant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl motinystės atostogų, tėvystės atostogų, vaiko priežiūros atostogų, slaugytojų atostogų, galimybės gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas ir lankstų darbo grafiką; reikėtų skatinti, kad atostogas vienodai imtų visų kategorijų darbuotojai vyrai ir moterys, siekiant pagerinti moterų galimybes patekti į darbo rinką ir įsitvirtinti joje, stiprinti tėvo vaidmenį auklėjant vaikus ir sudaryti tinkamas sąlygas profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai; Komisiją taip pat turėtų padėti valstybės narėms dalytis gerąja patirtimi šioje srityje ir ją perimti;
26. primena, kad pagal ES pagrindinių teisių chartiją draudžiama bet kokia diskriminacija – dėl asmens lyties, rasės, odos spalvos, etninės ar socialinės kilmės, genetinių bruožų, kalbos, religijos ar tikėjimo, politinių ar kitokių pažiūrų, priklausymo tautinei mažumai, turtinės padėties, gimimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos; mano, kad visi žmonės turėtų visą gyvenimą naudotis vienodomis galimybėmis, taip pat ieškodami darbo ir dirbdami; pabrėžia, kad reikia tinkamai įgyvendinti Užimtumo lygybės direktyvą 2000/78/EB ir Rasinės lygybės direktyvą 2000/43/EB; primygtinai ragina valstybes narės dėti daugiau pastangų įgyvendinant, o Komisiją ragina įvertinti esamų priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti nediskriminavimą ir lygias galimybes, taip pat stiprinti nepakankamai atstovaujамų grupių dalyvavimą darbo rinkoje ir socialinę integraciją, vykdymo užtikrinimą; ragina Komisiją prireikus pasiūlyti naujų konkrečių rekomendacijų ar kitų priemonių šiuo atžvilgiu; primena, kad Vienodo požiūrio direktyva, kuri buvo pasiūlyta 2008 m. ir vis dar nepriimta, – tai trūkstantis elementas teisės aktų dėl nediskriminavimo sistemoje; atkreipia dėmesį į ES ir nacionaliniu lygmeniu sukauptą teismų praktiką, kurioje nurodyta, kad ES ir nacionalinės teisės aktuose turėtų būti nustatyta pareiga sudaryti tinkamas sąlygas, kad būtų išvengta bet kokios diskriminacijos, su sąlyga, kad dėl to darbdaviams arba paslaugų teikėjams nebūtų užkraunama neproporcingai didelė našta; ragina Komisiją stebėti valstybių narių

teisines sistemas ir politiką pagal taikytinus ES teisės aktus, kad būtų galima užtikrinti integraciją, vienodą požiūrį ir deramas darbo sąlygas visiems žmonėms, turintiems pabėgėlio statusą; pabrėžia, kad visiems nuo išnaudojimo ir diskriminacijos nukentėjusiems asmenims turėtų būti užtikrinta teisė kreiptis į teismą ir teisė į apsaugą;

Darbo jėgos judumas

27. pabrėžia, kad laisvas darbuotojų judėjimas yra vienas iš didžiausių ES laimėjimų ir vidaus rinkos kertinis akmuo, kurios atlieka svarbų vaidmenį didinant konvergenciją ir integraciją tarp valstybių narių; pabrėžia, kad darbo jėgos judumas ES yra teisė, kurios įgyvendinimas turi būti remiamas, be kita ko, taikant sklandžiai veikiančią socialinės apsaugos koordinavimo sistemą; ragina tinkamai įgyvendinti ES darbuotojų judumo ir tarpvalstybinio paslaugų teikimo taisykles ir užtikrinti jų vykdymą; be to, ragina remti darbo jėgos judumą siūlant tinkamą kalbų mokymą visuose švietimo lygmenyse, pagerinti švietimo sistemų palyginamumą ir profesinės kvalifikacijos pripažinimą, teikiant lengvai prieinamą informaciją apie mobiliųjų darbuotojų teises ir pareigas, ir taikant priemones, kuriomis užtikrinamos tinkamos darbo sąlygos ir veiksmingas valstybinių užimtumo tarnybų bendradarbiavimas visoje Europoje; atkreipia dėmesį į tai, kad judumas neturėtų būti nepakankamų galimybių gauti darbą ir nepakankamos socialinės apsaugos darbuotojų kilmės regionuose rezultatu, nes užsitęsęs darbo jėgos nutekėjimas gali trukdyti ekonomikos konvergenciją; todėl atkreipia dėmesį į sanglaudos politikos ir kitų priemonių, kuriomis siekiama teritoriniu požiūriu subalansuoto ekonomikos vystymosi, svarbą; mano, kad darbo jėgos judumu neturėtų būti piktnaudžiaujama siekiant pakenkti priimančiųjų šalių socialiniams standartams dėl sukčiavimo ar apeinant teisės aktus; pabrėžia, kad mobilūs darbuotojai paprastai teigiamai prisideda prie priimančiųjų šalių valstybės biudžetų; ragina skirti pakankamai investicijų į viešąsias paslaugas vietovėse, kuriose auga gyventojų skaičius, ir atkreipia dėmesį į paramą, kurią gali teikti Europos socialinis fondas šiuo tikslu;
28. ragina ES ir valstybes nares atsižvelgti į socialinį judumo poveikį vis didesniai skaičiumi tarpvalstybinių šeimų, pavyzdžiui, suteikiant atostogas kitoje šalyje esančio šeimos nario priežiūrai ir užtikrinant švietimo sistemų perkeliamumą ir palyginamumą kalbant apie mokyklinio amžiaus vaikų judumą;
29. ragina valstybes nares darbdaviams nustatyti pareigą pateikti darbo sutartį ES mobiliųjų piliečių suprantama kalba, kad darbuotojai suprastų darbo sutartį;

Priemonių rengimas norint pasiekti praktinius rezultatus

30. ragina Komisiją remtis viešų konsultacijų rezultatais ir ES institucijų požiūriu, pasiūlant aiškias veiksmų gaires dėl konkrečių priemonių, kaip visapusiškai praktiškai įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį ir visapusiškai vykdyti Sutarčių socialinius tikslus; atkreipia dėmesį į tai, kad, siekiant apsaugoti pagrindines socialines teises, formuojant ES politiką ir vykdam ES institucijų veiksmus turėtų būti tinkamai taikomos nuostatos, pvz., SESV 8, 9 ir 10 straipsnių nuostatos, be kita ko, atliekant socialinio poveikio vertinimus;
31. ragina valstybes nares pasirašyti ir ratifikuoti peržiūrėtą Europos socialinę chartiją ir Europos socialinės apsaugos konvenciją (ETS Nr. 78); ragina Komisiją išnagrinėti, kokių veiksmų reikia, kad Europos Sąjunga prisijungtų prie peržiūrėtos chartijos, ir

pasiūlyti laikotarpį šiam tikslui pasiekti;

32. ragina Komisiją įtraukti lyčių aspekto integravimą kaip sudedamąją Europos socialinių teisių ramsčio dalį, o į pagrindinių teisių laikymosi vertinimą įtraukti sistemingus poveikio lytims vertinimus;
33. yra susirūpinęs dėl neigiamo besitęsiančios ekonomikos krizės, kurią Europa patyrė pirmojoje šio dešimtmečio pusėje ir kuri kai kurias šalis ir regionus paveikė labiau, nei kitus, poveikio; mano, kad ekonominės ir socialinės konvergencijos, kuria siekiama aukštesnių standartų, tikslas turėtų būti paremtas tikslų rinkiniu, grindžiamu strategija „Europa 2020“ ir darnaus vystymosi tikslais, kuriais būtų galima vadovautis koordinuojant ES ekonominę, užimtumo ir socialinę politiką ir kurie veiktų kaip orientyras euro zonoje, kur ypatingą dėmesį reikia skirti ekonominei ir socialinei konvergencijai, kuria siekiama aukštesnių standartų;
34. atkreipia dėmesį į tai, kad sąsają tarp socialinių sąlygų ir ekonominės veiklos rezultatų yra abipusė; ragina, kad rengiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas ir euro zonai skirtas rekomendacijas, taip pat taikant ES priemones būtų tiesiogiai ir skaidriai atsižvelgiama į strategijos „Europa 2020“ tikslus, į esamą pagrindinių užimtumo ir socialinių rodiklių suvestinę, bendra užimtumo ataskaitą ir galimą naują konvergencijos kodeksą; mano, kad šiuo tikslu taip pat turėtų būti tvirčiau įgyvendinamos Europos užimtumo strategijos priemonės ir socialinis atvirasis koordinavimo metodas; primygtinai ragina suteikti svaresnį vaidmenį makroekonominiam dialogui su socialiniais partneriais Europos lygmeniu rengiant ekonominės politikos priemonių derinį; mano, kad makroekonominė ir socialinė priežiūra yra itin svarbi siekiant užtikrinti, kad ekonominis disbalansas nebus mažinamas užimtumo ir socialinės padėties sąskaita ir neleisti lenktnyiauti, kas nustatys mažiausius socialinius standartus ES; pakartoja savo raginimą parengti Europos reformų ir investicijų darbotvarkę, kuria būtų siekiama stiprinti augimo galimybes, grindžiamas kokybiškais darbo vietomis ir produktyvumu, skatinti sąžiningas, tvirtas, efektyvias ir tvarias socialinės paramos sistemas ir skatinti tvarų valstybių narių ekonomikos perėjimą prie efektyvesnio išteklių naudojimo;
35. mano, kad moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir jų ekonominio nepriklausomumo skatinimas nepaprastai svarbus tam, kad būtų pasiektas strategijos „Europa 2020“ tikslas iki 75 proc. padidinti visų gyventojų užimtumo rodiklį, ir kad tai paskatintų augti BVP; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti politiką ir didinti investicijas, kuriomis remiamas moterų įdarbinimas kokybiškose darbo vietose, ypač tuose sektoriuose ir pareigose, kuriuose moterų yra per mažai, pavyzdžiui, mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos, taip pat žaliosios ekonomikos sektoriuose ar aukščiausios vadovybės pareigose visuose sektoriuose;
36. atkreipia dėmesį į tai, kad moterys ir mergaitės patiria neproporcingą skurdo ir socialinės atskirties poveikį, ir ragina suteikti atnaujintą politinį postūmį plataus užmojo Europos kovos su skurdu strategijai, taip pat iš naujo įsipareigoti pasiekti 2020 m. Europos kovos su skurdu tikslus; primygtinai ragina valstybes nares išdėstyti išsamius nacionalinius strateginius kovos su skurdu planus, o Komisiją – pabrėžti skurdo mažinimą Europos semestro procese;
37. ragina valstybes nares ir Komisiją toliau dirbti siekiant užtikrinti tinkamo lygio

socialines investicijas, kurios yra būtinos visuomenės sanglaudai ir turi akivaizdų teigiamą poveikį ekonomikos augimui trumpuoju ir ilguoju laikotarpiu (pvz., vaikų priežiūros, švietimo, Jaunimo garantijų iniciatyvą, ir Įgūdžių garantijos iniciatyvą); mano, kad, vertinant viešųjų išlaidų kokybę, taip pat turėtų būti atsižvelgta į šį susirūpinimą;

38. primena savo raginimą rengti bendrus įvairios sudėties Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos ir Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos posėdžius siekiant skatinti geriau koordinuojamas socialinės ir ekonominės politikos priemones, taip pat rengti reguliarius euro zonos darbo ir socialinių reikalų ministrų posėdžius, kurie padėtų gerinti politikos koordinavimą euro zonoje ir tinkamai mažinti socialinį disbalansą;
39. atkreipia dėmesį į tai, kad šiuolaikiniai reiškiniai – viena vertus, daug kapitalo reikalaujanti gamyba, svarbus nematerialiojo turto įnašas į pridėtinę vertės kūrimą, o, kita vertus, didelės nelygybės, nedarbas ir nuolat didėjantis netipinis užimtumas bei mažėjanti darbo užmokesčio dalis bendrose pajamose – reikalauja padidinti finansinę bazę finansuojant socialinės paramos sistemas, laikantis mokesčių neutralumo, kad visiems būtų užtikrinta derama socialinė apsauga ir kokybiškos paslaugos; mano, kad tai turėtų būti daroma visų pirma pereinant prie naujų mokesčių pajamų šaltinių; ragina valstybes nares įvertinti savo poreikius šioje srityje; primena, kad teisių į socialinį draudimą kaupimas dirbant yra svarbus deramo darbo aspektas ir juo ženkliai prisidedama prie ekonominio ir socialinio stabilumo; vis dėlto pažymi, kad dabartinį darbo jėgos mokesčių pleišta galima sumažinti užtikrinant nacionalinių socialinės apsaugos sistemų tvarumą ir tinkamumą; taip pat pabrėžia, kad kova su mokesčių slėpimu ir vengimu labai svarbi siekiant užtikrinti pakankamą viešojo sektoriaus investicijų lygį ir socialinės paramos sistemų tvarumą;
40. mano, kad Europos socialinių teisių ramstis gali būti patikimas tik jei kartu pateikiamas atitinkamas finansavimas nacionaliniu ir Europos lygmeniu, užtikrinant, kad valstybės narės galėtų siekti bendrai sutartų tikslų; pakartoja savo raginimą paspartinti atitinkamų veiklos programų įgyvendinimą ir prireikus persvarstyti 2014–2020 m. DFP siekiant patenkinti padidėjusius poreikius; ypač ragina toliau stiprinti Jaunimo užimtumo iniciatyvą ir imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti lengvesnę prieigą prie Europos socialinio fondo (ESF), Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo (EGF) ir Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (EPLSAF) ir visapusišką naudojimąsi jais; mano, kad šios finansinės priemonės turėtų ir toliau būti prieinamos visoms valstybėms narėms ir turi būti sustiprintos pagal poreikius, įskaitant poreikius, susijusius su švietimu ir mokymu, Įgūdžių garantijos iniciatyvą, vaikų skurdu ir naujais nenumatytais uždaviniais, kaip antai pabėgėlių integravimu į darbo rinką; mano, kad turi būti išlaikyta taisyklė, pagal kurią 20 proc. nacionalinių ESF paketų skiriami kovai su skurdu ir socialine atskirtimi;
41. ragina ES toliau remti institucinių gebėjimų stiprinimą, pvz., kalbant apie socialinį dialogą, Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklą, elektroninius socialinės apsaugos informacijos mainus ir kovos su nedeklaruojamu darbu platformą, kuri galėtų ilgainiui tapti Europos darbo inspekcijų sistema; šiomis aplinkybėmis atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos užimtumo ir socialinių inovacijų programą (EaSI) ir Europos socialinio fondo (ESF) paramos svarbą atitinkamų gebėjimų stiprinimui nacionaliniu

lygmeniu;

42. ragina Komisiją ir EIB grupę toliau plėtoti Investicijų planą Europai, siekiant didinti investicijas į ekonomikos atsigavimą, kokybiškų darbo vietų kūrimą, tvarų vystymąsi ir socialines investicijas į dabartinius ir būsimus žmonių gebėjimus dalyvauti darbo rinkoje;
43. mano, kad socialinis ekonominio koregavimo poveikis euro zonoje galėtų būti sušvelnintas, o ekonominė ir socialinė konvergencija, kuria siekiama aukštesnių standartų, galėtų būti sustiprinta užtikrinant tinkamą finansavimą, kad būtų išvengta tolesnio padėties blogėjimo kalbant apie nelygybę ir valstybių narių augimo potencialą, taip pat siekiant išspręsti didelių makroekonominių sukrėtimų problemą, kartu didinant konkurencingumą ir valstybių narių ekonomikos stabilumą; todėl ragina Komisiją, Tarybą ir kitas atitinkamas įstaigas spręsti šį klausimą vykstant tolesnėms diskusijoms;
44. ragina Komisiją pateikti savo pasiūlymus dėl Europos socialinių teisių ramsčio kartu su paskelbtos Baltosios knygos dėl būsimos ES ir EPS paviešėjimu;
45. ragina Komisiją, Europos išorės veikslių tarnybą ir valstybes nares vykdamas išorės veiksmus užtikrinti jų suderinamumą su Europos socialinių teisių ramsčiu, visų pirma skatinant įgyvendinti Jungtinių Tautų konvencijas, darnaus vystymosi tikslus, TDO konvencijas, atitinkamas Didžiojo dvidešimtuko (G 20) išvadas, susijusias Europos Tarybos konvencijas ir ES prekybos susitarimus ir strategines partnerystes;
46. mano, kad ESTR turėtų būti priimtas 2017 m. kaip Parlamento, Komisijos ir Europos Vadovų Tarybos susitarimas, apimantis socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę aukščiausiu lygmeniu, ir jame turėtų būti aiškus įgyvendinimo veiksmų planas; prašo Komisijos pasiūlyti mechanizmus, kaip būtų galima įgyvendinant ESTR tinkamai įtraukti visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus visais susijusiais lygmenimis;
47. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Europoje nuo XIX amžiaus įvyko daug pokyčių, ypač daug jų įvyko po Antrojo pasaulinio karo – buvo sukurtas pažangiausias pasaulio istorijoje socialinis modelis, užtikrintos deramos darbo sąlygos, visa apimanti socialinė apsauga ir pakankamai geros viešosios paslaugos didžiajai gyventojų daliai. Europos socialinis modelis, savo ruožtu, padėjo gerokai padidinti našumą ir Europos konkurencingumą, jis rėmėsi sveika ir kvalifikuota darbo jėga, turinčia deramą perkamąją galią, kad galėtų palaikyti kompleksiską vidaus rinką.

Vėlesnė ES plėtra sudarė sąlygas padidinti prisijungiančiųjų valstybių narių socialinius standartus ir parėmė laipsniškai didėjančią ekonominę konvergenciją, be kita ko, ir dėl ES struktūrinių ir sanglaudos fondų naudojimo. Trumpai tariant, Europos socialinis modelis buvo svarbi sėkmingos Europos integracijos, kuri keletui dešimtmečių užtikrino taiką, saugumą ir plačiai pasklidusią gerovę, dalis. Gerovės valstybės institucijos ir socialinis dialogas taip pat padėjo Europai siekiant įveikti pasaulio finansų krizę, kilusią 2007–2008 m.

Tačiau Europos integracijos socialinė dimensija stipriai nukentėjo dėl nuo 2010 m. užsitęsios euro zonos krizės. 2008–2014 m. finansų sektoriui skirtai valstybės pagalbai buvo panaudoti beveik 2 trilijonai EUR mokesčių mokėtojų pinigų¹, keliose valstybėse narėse tai sukėlė valstybės skolos krizę. Tuo pačiu metu daug valstybių narių buvo priverstos vykdyti griežtą fiskalinį konsolidavimą ir vidaus devalvacijos priemones, daugiausia dėl to, kad nebaigtoje kurti Europos ekonominėje ir pinigų sąjungoje trūko bendrų stabilizavimo mechanizmų. Dėl šios politikos kilo rimtų socialinių sunkumų, kurie vis dar labai dideli daugelyje šalių.

Dėl euro zonos krizės pati ES daugelio piliečių pradėta laikyti nesutarimų, nelygybės ir socialinės neteisybės mašinerija. Dešimtmečius su konvergencija, gerove ir pažanga sietas projektas dabar kaltinamas dėl socialinės rūpybos sistemų pablogėjimo ir laikomas grėsme piliečių gerovei.

Tuo pačiu metu Europa susiduria su gerai žinomomis struktūrinėmis tendencijomis ir iššūkiais, tokiais kaip globalizacija, demografiniai pokyčiai (įskaitant senėjimą, feminizaciją, mažą gimstamumą, migraciją), klimato kaita ir riboti gamtiniai ištekliai. Ji taip pat yra naujo skaitmeninės revoliucijos etapo, kuris itin stipriai veikia darbo rinkų veikimą, liudininė.

Pranešėja mano, kad tai pagrindinis iššūkis, kurį reikia atremti apibrėžiant Europos socialinių teisių ramstį (ESTR), taip pat reikia atnaujinti Europos socialinį modelį, kad jis tiktų XXI amžiui. Reikia, kad mūsų gerovės valstybės struktūros neatsiliktų nuo demografinių pokyčių, technologijų, globalizacijos ir neseniai gerokai padidėjusios socialinės nelygybės. Tuo pačiu turime atitaisyti ilgą ekonominę krizės padarytą žalą. Turime iš esmės sustiprinti socialią Europą, taip pat pagerinti ekonominės politikos formavimą ir EPS kūrimą.

Siekiant atremti šį iššūkį ir patenkinti piliečių lūkesčius, gyvybiškai svarbu (vėl) pripažinti ir įvertinti, kad valstybės vaidmuo formuojant rinkas ir valdant socialinę riziką nepakeičiamas. Valstybė tai daro, be kita ko, reglamentuodama, perskirstydama pajamas ir pasirūpindama

¹ Europos Komisija, 2015 m. valstybės pagalbos suvestinės rezultatai, <http://europa.eu/!vp68mB>.

kolektyvinio socialinio draudimo sistemomis (arba jas remdama), pasitelkdama socialinės paramos programas, viešąsias paslaugas ir visuotinės svarbos paslaugas. ES turi ir vėl tapti atrama šiuo požiūriu, stiprindama valstybes nares ir padėdama joms propaguoti Europos socialinį modelį pasaulyje. Ji turi (vėl) tapti atrama siekiant aktyvesnio socialinio bendrovių ir darbuotojų dialogo, padėdama užtikrinti sąžiningą pajamų ir rizikos pasidalijimą net ir skaitmeninimo bei pasaulinės konkurencijos suformuotose rinkose.

Europos socialinis modelis, žinoma, turi daug nacionalinių variantų ir kiekviena šalis turi savo ypatumų, kurie atspindi istorinę raidą ir subsidiarumo principą. Vis dėlto globalizacijos ir technologinių pokyčių sąlygomis ES valstybių narių tarpusavio priklausomybė yra itin didelė (taip pat turint mintyje bendrą valiutą) ir jos gali užtikrinti plačius sluoksnius apimančią piliečių gerovę tik veikdamos drauge. Nesant bendros Europos sistemos, valstybės narės pasmerkto įkliūti į destruktivios konkurencijos, grindžiamos lenktynėmis dėl žemesnių socialinių standartų, spąstus. Taigi Europos socialinis modelis yra bendras projektas, kurio pagrindinis tikslas yra didėjanti socialinė konvergencija: nuolatinis visų ES šalių gyventojų gerovės didinimas, grindžiamas tvari ir integraciniu ekonomikos augimu ir priemonėmis, kuriomis užtikrinama, kad nė vienas asmuo ir nė viena šalis nebūtų palikta užribyje ir galėtų dalyvauti visuomenės gyvenime ir ekonomikoje.

Didėjanti socialinė konvergencija gali būti užtikrinta tik bendrais valstybių narių veiksmais. Šiuo tikslu ES jau priėmė teisės aktus, kuriais reglamentuojamos darbo, produktų ir paslaugų rinkos, ir pradėjo taikyti politikos koordinavimo mechanizmus ir atitinkamas finansines priemones. *Acquis* taikomas visoms valstybėms narėms, o pagrindinės socialinės teisės taikomos visiems ES gyventojams, todėl socialinių standartų atnaujinimo procesas pasitelkus Europos socialinių teisių ramstį taip pat turėtų apimti visas valstybes nares.

Taigi aišku, kad euro zonai ir dabartinei jos makroekonominiai sistemai kyla specifinių iššūkių norint pasiekti Sutartyse išdėstytus užimtumo ir socialinius tikslus. Paašškėjo, kad dėl euro zonos narystės praradus įvairias nacionalines priemones atsirado spaudimas griežčiau ir greičiau atlikti vidaus koregavimą, pvz., koreguojant darbo užmokestį, darbo sąlygas, užimtumą ir pagal skalę sumažinti socialines išlaidas. Todėl norint atkurti tinkamą socialinį ir ekonominį saugumą, kad būtų galima kompensuoti šį didesnį vidaus lankstumą euro zonoje, reikalingi konkretūs socialiniai tikslai, standartai ir (arba) finansinės priemonės euro zonos lygmeniu.

Kokie yra pagrindiniai Europos Sąjungos piliečių siekiai ir lūkesčiai, kai kalbama apie Europos socialinio modelio atnaujinimą? Piliečiai neabejotinai nori išlaikyti europinį gyvenimo būdą ir galėti pasitikėti darniu Europos vystymusi, sudarančiu sąlygas gyventi gerovėje dabartinei ir būsimoms kartoms. Tai reiškia, kad ES ir valstybėms narėms būtina:

- parengti žmones ir suteikti jiems galių, turint mintyje žinias, įgūdžius, laiką ir erdvę, kad jie galėtų prasmingai dalyvauti ekonominiame gyvenime;
- vykdyti tokią ekonominę politiką, kuri padėtų kurti kokybiškas darbo vietas ir suteiktų galių žmonėms užsitikrinti ekonominį saugumą ir išreikšti save esant deramoms darbo sąlygoms;
- apsaugoti žmones nuo socialinės rizikos, kylančios gyvenime;
- sumažinti šiuo metu didelę socialinę nelygybę ir
- skatinti aktyvų piliečių dalyvavimą: gerovės valstybė turi būti suprantama ir prieinama, sudaryti sąlygas žmonėms jausti atsakomybę ir pasiūlyti pakankamai atvirą socialinio dialogo ir demokratiškos politikos struktūrą.

Jaunimo idėjos ir energija bus ypač svarbios atnaujinant gerovės valstybės struktūras ir diegiant su jomis susijusias inovacijas bei užtikrinant plačius sluoksnius apimančią gerovę. Vadinamieji tūkstantmečio vaikai, ko gera, apskritai yra geriausiai išsilavinusi visų laikų Europos karta, tačiau jų perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką yra daug ilgesnis ir mažesnių garantijų nei ankstesnių kartų, dėl to sunaikinama dalis didelio jų potencialo. Turime užkirsti kelią šiam dideliame visuomenės praradimui geriau organizuodami jų ekonominę, socialinę ir politinę integraciją.

Dėl visų šių iššūkių ir siekių reikia didelių priemonių, kuriomis remiasi Europos socialinis modelis, pakeitimų.

Vykdam šiuos pakeitimus būtų naudinga vadovautis socialinės investicijos koncepcija, grindžiama suvokimu, kad prevencija ir ankstyva intervencija kainuoja pigiau nei paskesnis socialinių problemų sprendimas. Socialinės investicijos yra viešai teikiamos paslaugos, kurios sudaro sąlygas visiems žmonėms visą gyvenimą dalyvauti ekonominiame ir visuomenės gyvenime, pvz., dėl to, kad esama kokybiškų vaikų priežiūros, švietimo, mokymosi visą gyvenimą, sveikatos priežiūros paslaugų, aktyvios darbo rinkos politikos, socialinio draudimo, minimalių pajamų sistemų ir veiksmų siekiant panaikinti skaitmeninį neraštingumą. Socialinės investicijos nepakeičiamos siekiant tvaraus augimo ir gerovės pažangios ekonomikos sąlygomis. Už tai iš esmės atsako viešasis sektorius, tačiau tai gali veiksmingai užtikrinti ir socialinės ekonomikos įmonės bei kiti vadinamojo trečiojo sektoriaus subjektai.

Europai taip pat reikės pritaikyti savo darbo teisės aktus ir socialinio draudimo sistemas siekiant užtikrinti deramas ir tinkamas darbo sąlygas visų tipų darbuotojams ir jų socialinę apsaugą. Darbo jėgos poreikis tampa vis nepastovesnis ir įvairesnis, jis, tikėtina, toks ir išliks, tai kai kuriais atvejais gali būti naudinga našumui ir profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrai. Vis dėlto netipinis užimtumas dažnai taip pat reiškia, kad esama ekonominio nesaugumo ir mažai garantijų, todėl viešasis sektorius turėtų spręsti šiuos klausimus.

Reikės ir pokyčių, susijusių su mūsų gerovės valstybių pajamomis, kurios šiuo metu remiasi keturiais pagrindiniais teisingo ekonominės vertės paskirstymo mechanizmais:

- kapitalo ir darbo jėgos derybomis dėl bendrųjų pajamų paskirstymo, be kita ko, vykdam kolektyvines derybas, grindžiamomis minimaliuoju darbo užmokesčiu ir kitais valstybės remiamais mechanizmais;
- socialinio draudimo sistemomis, įtvirtintomis teisės aktais ir sukurtomis naudojant darbuotojų, darbdavių ir valstybės įmokas;
- apmokestinimu ir viešosiomis išlaidomis, ir
- tarptautinės finansų sistemos reguliavimu ir kova su mokesčių vengimu.

Visi šie keturi mechanizmai reikalingi siekiant užtikrinti gerovės valstybės tvarumą ir atitinkamą viešųjų investicijų lygį. Vis dėlto ateityje reikės mažiau kliauti darbo jėgos įmokomis ir daugiau – bendruoju apmokestinimu, finansiniu reglamentavimu ir ryžtinga kova su mokesčių vengimu. Teisių gauti socialinį draudimą kaupimas dirbant yra svarbus deramo darbo aspektas, motyvuojantis darbuotojus ir prisidedantis prie ilgesnio laikotarpio ekonominio ir socialinio stabilumo labiau, nei tai galima padaryti materialine padėtimi grindžiamomis išmokomis ar besąlygiškai užtikrinamų minimalių pajamų sistemomis. Tačiau dėl dabartinės didelės nelygybės, netipinio užimtumo didėjimo ir didėjančio ekonominės gamybos kapitalo poreikio randasi būtinybė sumažinti darbo jėgos mokesčių pleišta (įskaitant

socialinės apsaugos įmokas) ir bendrai finansuoti socialinio draudimo sistemas labiau naudojant kitas mokestines pajamas (pvz., pajamas iš kapitalo prieaugio, gerovės ar taršos), kad visiems būtų užtikrintas deramas apsaugos lygis.

Europos ekonomikos valdymas turi būti toliau pertvarkomas labiau atsižvelgiant į socialinius rodiklius ir ekonominės politikos formavimą. Kalbant apie euro zoną, reikia pradėti tinkamą ciklą, kuriam vykstant būtų daugiau investuojama ir dėl to būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos, suteikiančios žmonėms ekonominę saugumą ir prisidedančios prie didesnės bendrosios paklausos bei tolesnių investicijų. Didesnis užimtumas ir didesnė socialinės apsaugos apimtis taip pat padidintų surenkamų pajamų kiekį, taip padidindama gerovės valstybės tvarumą. Eurais pagaliau turėtų tapti varomąja didėjančios konvergencijos jėga.

Pagal ESTR taip pat turėtų būti siekiama geriau pasinaudoti ES išorės politika siekiant įgyvendinti socialines teises Europoje ir pasiekti pasaulio darnaus vystymosi tikslus. Europa turi aiškių strateginių interesų, susijusių su aktyvesnio socialinio dialogo vykdymu, TDO konvencijų ir rekomendacijų įgyvendinimu ir socialinės apsaugos sistemų bei socialinių paslaugų pasaulyje tobulinimu. Todėl ji turėtų siekti šių interesų pasitelkdama savo prekybos susitarimus, strategines partnerystes, vystymosi politiką, kaimynystės politiką ir Europos migracijos darbotvarkę.

Baigiant reikia pasakyti, kad Europos socialinių teisių ramstis yra svarbi ir neatidėliotina iniciatyva, kuriai Europos Komisija ir Europos Parlamentas pagrįstai suteikė pirmenybę tarp politinių prioritetų. Tačiau šis projektas ir socialinės Europos idėja negali būti patikėta tik nedidelei ES specialistų grupei. Socialinės Europos idėją įgyvendina visi asmenys, naudodamiesi savo teisėmis darbe, prieinamomis socialinėmis paslaugomis, gaunamomis socialinėmis investicijomis, politika, kuri veikia jų ekonomines perspektyvas, ir socialine apsauga, kuria jie gali pasikliauti, jei gyvenime nutinka kas nors negero.

Socialinė Europa yra ir turi būti visų, ji turi apčiuopiamai pagerinti piliečių gyvenimą. Todėl ESTR galia turi būti paskleista visoje daugiapakopėje ES struktūroje, įskaitant savivaldybes, regionų ir nacionalines vyriausybes ir jų bendradarbiavimą su bendrovėmis, profesinėmis sąjungomis ir pilietine visuomene.

MAŽUMOS NUOMONĖ

dėl Europos socialinių teisių ramsčio (2016/2095(INI))

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas, pranešėja Maria João Rodrigues

Mažumos nuomonė, kurią pateikė ENF frakcija

- A. kadangi 2015 m. J.-C. Junckeris savo kalboje paminėjo „socialinio ramsčio“ sąvoką;
 - B. kadangi atrodytų, jog norint realizuoti šią idėją, Europos Sąjungai reikia „pereiti prie kitokios paradigmos siekiant sukurti tvirtą Europos socialinį modelį“;
 - C. kadangi šiais veiksmais būtų atsisakyta 200 metų kūriamo bendro Europos socialinio modelio, kuris buvo pamažu sėkmingai pritaikytas prie kiekvienos valstybės poreikių, vietoj jo būtų siekiama vad. socialinės Europos, bet iš tikrųjų tai pareikalautų milžiniškų derinimo pastangų;
 - D. kadangi iš tikrųjų tuo siekiama, kad Europos lygmeniu būtų kontroliuojama kiekvienos valstybės narės suteikiama socialinė apsauga;
 - E. kadangi šis pasiūlymas – propagandos elementas, kuriuo siekiama pateikti ES kaip vienintelį piliečių problemų sprendimo būdą, kai iš tikrųjų euras sukėlė minėtas problemas;
 - F. kadangi socialinis ramstis sugalvotas ne piliečių labui, o tam, kad eilinį kartą būtų galima išgelbėti euro ir euro zonos projektą;
1. ENF frakcija nepitaria politinių partijų atliktam darbui rengiant šį projektą, kurį laiko nepagrįstu kišimusi į valstybių vidaus reikalus ir šiurkščiu jų suvereniteto pažeidimu.
-

30.11.2016

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui

dėl Europos socialinių teisių ramsčio
(2016/2095(INI))

Nuomonės referentė: Maria Arena

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi Komisija pateiks pasiūlymą dėl privalomo Europos socialinių teisių ramsčio (ESTR), kuriuo turėtų būti garantuojamos pagrindinės socialinės teisės, visų pirma lyčių lygybė; kadangi ypatingą dėmesį reikėtų skirti grupėms, susiduriančioms su daugialype diskriminacija, pvz., LGBTI asmenims, socialinio draudimo sistemų, socialinės paramos programų ir viešųjų paslaugų srityse;
- B. kadangi socialinės teisės yra žmogaus teisių dalis ir yra įtvirtintos Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV);
- C. kadangi pagrindinių teisių laikymasis yra būtinas socialiai teisingos visuomenės elementas;
- D. kadangi moterys Europos Sąjungoje vis dar patiria įvairių formų diskriminaciją ir jos vis dar yra per menkai atstovaujamos visose sprendimų priėmimo srityse;
- E. kadangi atliekant ES LGBT tyrimą nustatyta, kad lesbietės, biseksualios ir translytės moterys patiria neproporcingai didelę diskriminacijos dėl savo seksualinės orientacijos ar lytinės tapatybės riziką;
- F. kadangi lyčių lygybė yra įtvirtinta Europos Sąjungos Sutartyse ir ES pagrindinių teisių chartijoje ir tai yra viena iš pagrindinių ES vertybių; kadangi, nepaisant to, moterų užimtumo lygis vis dar yra pernelyg mažas (vyrų užimtumo lygis siekia 75,6 proc., palyginti su moterų užimtumo lygiu – 64,5 proc.), pernelyg daug moterų dirba ne visą darbo dieną ir mažiausiai apmokamuose sektoriuose, be to, jos gauna mažesnius valandinius darbo užmokesčius, todėl vyrų ir moterų darbo užmokestis skiriasi 16 proc., o

pensijos – 39 proc., taip pat yra didelių skirtumų tarp valstybių narių; kadangi diskriminaciją dėl lyties vis dar dominuoja kalbant apie įdarbinimo procedūras valstybėse narėse, nepaisant to, kad moterys pralenkia vyrus pagal išsilavinimo lygį;

- G. kadangi dėl ekonomikos krizių ir griežto taupymo priemonių neproporcingai nukentėjo moterys, visų pirma jaunos moterys ir moterys, patiriančios daugialypę diskriminaciją; kadangi ES ir toliau esama konkrečiai moterims būdingo skurdo (vad. skurdo feminizacijos), nes daugiau moterų dirba mažų pajamų darbą, ir kadangi didėjanti rizika moterims, ypač vienišoms motinoms ir skurde gyvenantiems vaikams, gresia skurdas, patirti skurdą ir socialinę atskirtį yra glaudžiai susijusi su biudžeto lėšų, skiriamų viešosioms paslaugoms, kaip antai sveikatos priežiūrai, švietimui, socialinėms paslaugoms ir socialinėms išmokoms, mažinimu;
- H. kadangi socialinės teisės, paslaugos ir pakankamos pajamos yra nuo lyties priklausomi klausimai, nes daugiau moterų dirba mažų pajamų darbą, patiria didesnę skurdo riziką, yra labiau priklausomos nuo viešųjų ir privačiųjų socialinių paslaugų, o atlikdamos tradicinį vaikų ir pagyvenusių šeimos narių priežiūrėtojų vaidmenį ir būdamos labiausiai atsakingos už namų ūkio poreikių tenkinimą jos galiausiai gauna mažesnes pensijas;
- I. kadangi pažanga lyčių lygybės srityje buvo lėta ir kadangi lyčių užimtumo atotrūkio mažinimas priklauso nuo pagrindinių socialinių teisių įgyvendinimo ir būtinųjų socialinių paslaugų teikimo;
- J. kadangi Europa susiduria su senėjančios visuomenės reiškiniu, o moterys gyvena ilgiau, tačiau, palyginti su vyrais, jos turi daugiau sveikatos sutrikimų, o pagyvenusios moterys susiduria su daugialype diskriminacija dėl amžiaus, lyties, sveikatos būklės ir negalios;
- K. kadangi, Tarptautinės darbo organizacijos duomenimis, dauguma namų ekonomikos sektoriuje, įskaitant priežiūros sektorių, dirbančių darbuotojų yra moterys;
- L. kadangi vis dar nepasiekti 2002 m. nustatyti Barselonos tikslai, tuo tarpu ES pagrindinių teisių chartijoje nustatyta, kad vaikai turi teisę į apsaugą ir priežiūrą, dėl to daromas dramatiškas poveikis moterų dalyvavimui darbo rinkoje, lyčių lygybei, darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai ir moterų skurdui;
- M. kadangi vienišiemis tėvams, iš kurių dauguma yra moterys, ypač sunku suderinti asmeninį ir profesinį gyvenimą; kadangi 28 valstybėse narėse bent 34 proc. vienišų motinų gresia skurdas, o vaikai iš tokių šeimų patiria neproporcingai didesnę riziką paveldėti skurdą;
- N. kadangi smurtas prieš moteris yra pagrindinių teisių pažeidimas, su kuriuo susiduriama visuose visuomenės sluoksniuose, neatsižvelgiant į amžių, išsilavinimą, pajamas, socialinę padėtį ir kilmės ar gyvenamąją šalį, tai taip pat didelė kliūtis moterų ir vyrų lygybei;
- O. kadangi norint pasiekti ES 2020 m. kovos su skurdu tikslus reikalingas plataus užmojo politinis postūmis ir drastiški veiksmai, atsižvelgiant į skurdo feminizaciją; kadangi kovos su skurdu tikslų negalima pasiekti, jeigu nebus mažinama socialinė ir ekonominė lyčių nelygybė;
- P. kadangi patekti į darbo rinką ar joje likti siekiančios moterys vis dar susiduria su diskriminacija, joms nesuteikiamos darbo teisės, visų pirma dėl nėštumo ir motinystės;

- Q. kadangi Europos darbo rinkoms būdinga lyčių segregacija; kadangi Komisija savo 2016 m. kovo 8 d. komunikate dėl Europos socialinių teisių ramsčio (COM(2016) 0127, I priedas) taip pat pripažino, kad „moterų, palyginti su vyru, užimtumo lygis tebėra gerokai žemesnis, o dirbančių ne visą darbo dieną, dirbančių prasčiau apmokamuose sektoriuose ir gaunančių mažesnę valandinį atlyginimą, net atliekant lygiavertį darbą, yra daugiau nei vyrų, nors moterų išsilavinimas yra geresnis“;
- R. kadangi moterų dalyvavimas darbo rinkoje yra laikomas ekonomikos augimo veiksniumi; kadangi, remiantis Europos pridėtinės vertės vertinimo išvadomis, sumažinus vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą vienu procentiniu punktu ekonomikos augimas padidėtų 0,1 proc.¹;
1. ragina pagal ESTR nustatyti privalomą galiojančių ir papildytų socialinių teisių stebėsenos ir įgyvendinimo mechanizmą, ypač kalbant apie lygias galimybes, įskaitant moterų dalyvavimą darbo rinkoje, įmonių valdyme ir moteris vadovybės pareigose, sąžiningas darbo sąlygas, mažų garantijų darbą ir tinkamą bei tvarią moterų socialinę apsaugą; ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis nustatyti tinkamiausias priemones vyrų ir moterų pensijų skirtumui panaikinti;
 2. pabrėžia, kad pagrindinės kliūtys siekiant didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje yra tinkamos darbo ir asmeninio gyvenimo derinimo politikos nebuvimas, fiskalinės priemonės, kuriomis antrasis šeimoje uždirbantis asmuo skatinamas nedirbti, pernelyg didelis darbo apmokestinimas, stereotipai, susiję su darbų paskirstymu namuose, moterų vaidmeniu visuomenėje, studijų kryptimis ir profesija; taip pat pažymi, kad daugelyje valstybių narių vyrams nesuteikiama galimybių ir jie pakankamai neskatinami imti atostogų dėl šeiminių priežasčių, todėl moterims tenka priežiūrą užtikrinančio asmens vaidmuo, o tai turi neigiamą poveikį moterų užimtumui;
 3. mano, kad moterų dalyvavimo darbo rinkoje ir jų ekonominio nepriklausomumo skatinimas nepaprastai svarbus norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslą iki 75 proc. padidinti visų gyventojų užimtumo rodiklį ir kad tai paskatintų augti BVP; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares stiprinti politiką ir didinti investicijas, kuriomis remiamas moterų įdarbinimas kokybiškose darbo vietose, ypač tuose sektoriuose ir pareigose, kuriuose moterų yra per mažai, pavyzdžiui, mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos, taip pat žaliosios ekonomikos sektoriuose ar aukščiausios vadovybės pareigose visuose sektoriuose;
 4. primena, kad įtraukus vadinamuosius socialinius rodiklius į ekonomikos valdymo tikslus ir procedūras, ypač į Europos semestrą, niekaip nepakeičiami esminiai šių mechanizmų tikslai;
 5. pabrėžia, kad vadovaujantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos dvasia galimybė suderinti profesinį ir asmeninį gyvenimą kaip viena iš pagrindinių teisių turi būti užtikrinta visiems žmonėms, o atitinkamos priemonės turi būti prieinamos be diskriminacijos;
 6. pabrėžia, kad reikia atsižvelgti į konkrečių moterų grupių, įskaitant moteris migrantas,

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/504469/IPOL-JOIN_ET\(2013\)504469_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/504469/IPOL-JOIN_ET(2013)504469_EN.pdf)

nejgaliausias, LGBTI moteris, mažumoms priklausančias moteris, pagyvenusias moteris ir kt., patiriamą daugialypę diskriminaciją;

7. ragina Komisiją lyčių aspekto integravimą įtraukti sudedamąja Europos socialinių teisių ramsčio dalimi, o į pagrindinių teisių laikymosi vertinimą įtraukti sistemingus poveikio atskiroms lytims vertinimus;
8. primena, kad profesinio ir asmeninio gyvenimo suderinimas yra plati sąvoka, apimanti visas bendras teisėkūros ir ne teisėkūros pobūdžio politikos priemones, kuriomis siekiama skatinti tinkamą ir proporcingą įvairių žmonių gyvenimo aspektų pusiausvyrą; mano, kad, norint pasiekti tikrą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, reikia patikimos, kompleksinės, struktūrinės, darnios ir visapusiškos politikos, įskaitant darbo, šeimos priežiūros ir su ja praleidžiamo laiko, taip pat asmeninio tobulėjimo suderinimo paskatas ir veiksmingas priemones;
9. ragina greitai patvirtinti ir įgyvendinti Kovos su diskriminacija direktyvą, pripažįstant poreikį jautriai vertinti konkrečius aspektus ir imtis tikslinių veiksmų įvairiems diskriminacijos sluoksniams panaikinti, taip pat pripažįstant poreikį imtis priemonių kovoti su diskriminacija horizontaliai, visuose visuomenės sluoksniuose;
10. apgailestauja, kad šiuo atžvilgiu nebuvo priimta 2016–2020 m. ES lyčių lygybės strategija, ir, primindamas 2016 m. birželio 16 d. Tarybos išvadas dėl lyčių lygybės, ragina Komisiją sustiprinti savo 2016–2019 m. strateginį įsipareigojimą dėl lyčių lygybės, priimant jį kaip komunikatą;
11. ragina atnaujinti pastangas įgyvendinti Užimtumo lygybės direktyvą, kad būtų galima skatinti darbuotojų įvairovę ir kovoti su stereotipais ir diskriminacija;
12. ragina Europos Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti biudžetą atsižvelgiant į lyčių aspektą, nes tai yra priemonė, skirta užtikrinti, kad biudžeto valdymo sprendimai būtų priimami atsižvelgiant į lyčių aspektą ir diferencijuotai atsižvelgtų į poveikį;
13. ragina Komisiją dėti daugiau pastangų, kad būtų stiprinamas moterų atstovavimas priimant sprendimus politinėje ir ekonominėje srityje, taikant dvejopą požiūrį, apimančią lyčių aspekto integravimą ir tikslines priemones;
14. ragina parengti visapusišką, veiksmingą socialinės politikos sistemą, kuria būtų skatinamas socialinių, užimtumo ir makroekonominių politikos priemonių tarpusavio derėjimas, apimantis nuoseklų lyčių aspekto integravimą; ragina Komisiją ir valstybes nares politikos darną įtraukti į socialinės ir ekonominės politikos poveikio tyrimus;
15. ragina Komisiją pagerinti išsamių, palyginamų, patikimų ir reguliariai atnaujinamų duomenų apie moterų dalyvavimą priimant sprendimus surinkimą, analizę ir sklaidą;
16. apgailestauja, kad vis dar blokuojamas 2012 m. pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių, ir ragina Tarybą galiausiai priimti bendrą poziciją dėl šio pasiūlymo;
17. ragina Komisiją išnaudoti Skaitmeninės darbotvarkės ir Bendrosios skaitmeninės rinkos

strategijos teikiamas galimybes ir tikslingiau jas rengti, siekiant spręsti didelio atotrūkio tarp lyčių IRT sektoriuje problemą, gerinti moterų ir mergaičių švietimą ir mokymą IRT srityje, didinti moterų matomumą skaitmeninėje aplinkoje, didinti lyčių lygybę ir moterų dalyvavimą sudarant geresnę prieigą prie finansavimo, taip pat remti pilietinę visuomenę ir moterų organizacijas, įtraukų internetą paverčiant realybe;

18. ragina Komisiją pateikti priemonių rinkinį, apimančių teisėkūros priemones ir ne teisinio pobūdžio priemones dėl atostogų dėl darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros siekiant lyčių lygybės, įskaitant direktyvų dėl motinystės ir vaiko priežiūros atostogų peržiūrą, taip pat pasiūlymą dėl direktyvos dėl tėvystės atostogų ir prižiūrinčių asmenų atostogų; pabrėžia, kad pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų turėtų apimti vyrų ir moterų lygybę kaip teisinį pagrindą;
19. apgailestauja, kad vis dar neišnyksta vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas ir pensijų skirtumas, o tai yra pagrindinio principo – vienodo užmokesčio už vienodą darbą moterims ir vyrams, įtvirtinto SESV 157 straipsnyje – pažeidimas; ragina ES ir valstybes nares, kad jos, bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais ir lyčių lygybės organizacijomis, nustatytų ir įgyvendintų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimo politiką;
20. ragina atkreipti dėmesį į naujas pažeidžiamiausių gyventojų grupių, pvz., pažeidžiamų suaugusiųjų, šeimų, kurioms gresia nepriteklis, mažas pajamas gaunančių asmenų, tarp kurių moterims kyla didesnė skurdo grėsmė, skurdo formas, dėl kurių Europos socialinėje politikoje turėtų būti numatytos novatoriškos prevencijos ir veiksmų priemonės;
21. primygtinai ragina Komisiją pateikti Tarybai tvirtinti Europos slaugytojų artimųjų programą ir politikos pagrindų direktyvą;
22. pabrėžia, kad lanksčiai organizuojant darbą (įskaitant nuotolinio darbo galimybę, atsirandančią dėl skaitmeninės pažangos) taip pat galima padėti užtikrinti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą;
23. ragina valstybes nares iki 2020 m. veiksmingai įgyvendinti Barselonos tikslus ir pritarti 2014 m. ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros kokybės sistemai;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares pradėti taikyti vyresnio amžiaus asmenų, neįgaliųjų ir kitų priklausomų asmenų priežiūros paslaugų tikslus, pagal pobūdį panašius į Barselonos tikslus, ir stebėjimo priemones, kuriomis būtų vertinama kokybė, prieinamumas ir įperkamumas; ragina Eurostatą, Eurofound ir Europos lyčių lygybės institutą (dėl jo nustatyto lyčių lygybės indekso) rinkti atitinkamus duomenis ir atlikti tyrimus, siekiant padėti vykdyti šią veiklą;
25. ragina naudojantis Europos ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės sistema parengti Europos ilgalaikės priežiūros kokybės sistemą, kad būtų galima plėtoti kokybiškas priežiūros paslaugas, kuriomis būtų pasirūpinta visais poreikiais, įskaitant sudėtingiausius atvejus, ir ragina išnaudoti galimybę skatinti priežiūros poreikių turinčius žmones kuo ilgiau išlikti nepriklausomus;
26. pabrėžia, kad tik labai maža vyrų dalis pasinaudoja savo teise į tėvystės atostogas; todėl ragina imtis konkrečių veiksmų, kad būtų užtikrintos kuo individualesnės ir neperkeliamos

teisės į tėvystės atostogas;

27. pabrėžia, kad vaikų skurdo ir socialinės atskirties rizika tvirtai susijusi su jų tėvų padėtimi darbo rinkoje ir jų socialinėmis sąlygomis;
28. pažymi, kad neproporcingai daug moterų dažnai ne savo noru dirba mažų garantijų darbu, įskaitant dažnai atliekamą darbą ne visą darbo dieną, menkai apmokamą darbą, pagal terminuoto ir nefiksuoto darbo laiko sutartis atliekamą darbą; šiomis aplinkybėmis primena, kad vyrų ir moterų lygybę galima pasiekti tik sąžiningai perskirsčius mokamą ir nemokamą darbą ir darbo, šeimos ir priežiūros pareigas;
29. pabrėžia, kad siekiant kovoti su skurdu svarbios minimalių pajamų sistemos; taigi, ragina Komisiją įvertinti, kaip ir kokiomis priemonėmis būtų galima sudaryti sąlygas visose valstybėse narėse gauti pakankamas, skurdo ribą viršijančias minimalias pajamas, atitinkančias 60 proc. nacionalinės pajamų medianos;
30. rekomenduoja teisės aktais ar kolektyvinėmis derybomis nustatyti nacionalinį minimalųjį darbo užmokestį, siekiantį bent 60 proc. atitinkamos nacionalinės darbo užmokesčio medianos ir viršijantį nacionalinį ar regioninį pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį;
31. ragina persvarstyti Direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo ir ją papildyti, *inter alia*, privalomu reikalavimu, kad įmonės parengtų lyčių lygybės užtikrinimo priemones arba planus, įskaitant veiksmus segregacijai mažinti, tebevyraujančiam vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumams panaikinti ir mokėjimo sistemoms plėtoti, taip pat įskaitant priemones moterų karjerai remti; pakartoja, jog svarbu, kad valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose aiškiai uždraustų visas diskriminacijos dėl seksualinės orientacijos arba lytinės tapatybės formas; mano, kad dabartinė teisinė apsauga, remiantis direktyva turėtų būti taikoma visiems translyčiams asmenims; ragina rengiant darbuotojų konsultavimo, dalyvavimo ir informavimo formas įmonių valdymo srityje skirti kuo daugiau dėmesio lyčių pusiausvyrai;
32. pažymi, kad kova su vyrų ir moterų darbo užmokesčio ir pensijų skirtumu yra vienas iš socialiai teisingos, lyčių lygybę užtikrinančios visuomenės pagrindų, todėl dar kartą aktyviai ragina valstybes nares galiausiai pradėti aktyviai įgyvendinti Komisijos rekomendacijas dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą ir nuolat imantis teigiamų veiksmų, pageidautina – teisės aktais, taip pat nustatyti darbo užmokesčio skaidrumo priemones ir lyties požiūriu neutralius darbo vertinimus;
33. ragina ypatingą dėmesį skirti pastangoms vykdant pensijų reformas išsaugoti ir atkurti socialinės apsaugos pensijų teisingumą, be kita ko, pensijų sistemoje numatant priežiūros vykdymo kreditus ir leidžiant lanksčiau pereiti iš darbo į pensiją;
34. ragina imtis realių veiksmų, kuriais būtų siekiama panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumus, turinčius neigiamą poveikį socialinei ir ekonominei moterų padėčiai; ragina imtis veiksmų ir sukurti modelius, kuriais būtų siekiama sumažinti pensijų dydžio skirtumus dėl lyties, daugiausia atsirandančius dėl užimtumo skirtumų ir dėl to, kad neatsižvelgiama į vaikų ir kitų šeimos narių priežiūros laikotarpį;

35. rekomenduoja pagal atsargumo principą užtikrinti aukšto lygio darbuotojų apsaugą nuo visokeriopos rizikos, kuri gali kilti darbe;
36. rekomenduoja Europos socialinio draudimo sistemomis tinkamai apsaugoti didėjančią netipinių darbuotojų skaičių;
37. primena, kad ESTR nebus sėkmingas be investicijų socialinėje srityje, ypač į prieinamą ir įperkama aukštos kokybės vaikų ir kitų priklausomų asmenų priežiūros infrastruktūrą, taip pat į kovos su vyrų ir moterų diskriminacija priemones, naudojantis Europos socialinio fondo (ESF), Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) teikiama parama; pabrėžia, kad svarbu Jaunimo garantijų iniciatyvai suteikti išteklių ir nustatyti konkrečius jaunoms moterims skirtus tikslus, siekiant padėti joms patekti į darbo rinką, visų pirma tose srityse, kuriose iš socialinių rodiklių matyti didesnė lyčių pusiausvyros stoka;
38. primena, kad makroekonominės politikos priemonės, kuriomis skatinamas griežtas taupymas, ir struktūrinės reformos, kuriomis skatinamas viešojo sektoriaus lėšų mažinimas, turi neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms, slopina ekonomikos augimą, didina skurdą ir socialinę atskirtį; primena savo raginimą Komisijai ir valstybėms narėms perorientuoti savo makroekonominę požiūrį į viešojo sektoriaus socialinių investicijų skatinimą siekiant tvaraus integracinio augimo, kuris būtų naudingas pažeidžiamiausiems visuomenės nariams, ypač moterims ir mergaitėms;
39. pažymi, kad pagal ES sutartį Sąjunga privalo kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija, o SESV yra nustatytas Sąjungos tikslas panaikinti nelygybę ir skatinti vyrų ir moterų lygybę; pabrėžia, kad, kaip nurodyta Pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnyje, lyčių lygybės principas nekliaudų laikytis ar imtis priemonių, kuriomis nepakankamai atstovaujama lyčiai suteikiamos konkrečios lengvatos;
40. ragina priimti ir greitai įgyvendinti Europos prieinamumo aktą;
41. labai apgailestauja dėl to, kad Taryba dar nepatvirtino 2008 m. pasiūlymo dėl direktyvos, kuria įgyvendinamas vienodo požiūrio į asmenis, nepaisant jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos, principas; teigiamai vertina tai, kad Komisija šiai direktyvai teikia pirmenybę, ir dar kartą ragina Tarybai kuo greičiau patvirtinti pasiūlymą;
42. rekomenduoja būstą pritaikyti prie pagyvenusių asmenų poreikių siekiant užtikrinti, kad vyresnio amžiaus žmonės galėtų gyventi namuose tiek, kiek jie pageidauja;
43. atkreipia dėmesį į tai, kad moterys ir mergaitės patiria neproporcingą skurdo ir socialinės atskirties poveikį, ir ragina suteikti atnaujintą politinį postūmį plataus užmojo Europos kovos su skurdu strategijai, taip pat iš naujo įsipareigoti pasiekti 2020 m. Europos kovos su skurdu tikslus; primygtinai ragina valstybes nares išdėstyti išsamius nacionalinius strateginius kovos su skurdu planus, o Komisiją – pabrėžti skurdo mažinimą Europos semestro procese;
44. pabrėžia, kad smurtas prieš moteris yra sistemingas pagrindinių teisių pažeidimas; ragina ES ir jos valstybes nares kuo greičiau ratifikuoti Stambulo konvenciją ir primena raginimą Komisijai pateikti pasiūlymą dėl ES direktyvos dėl smurto prieš moteris ir smurto dėl

lyties;

45. smerkia bet kokios formos LGBTI asmenų diskriminaciją ir smurtą prieš juos;
46. ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti priemones, kurių paskirtis – apsaugoti moteris ir LGBTI asmenis nuo priekabiavimo darbo vietoje;
47. ragina užtikrinti, kad nustatant visus ESTR tikslus ir rodiklius būtų atsižvelgiama į lyčių aspektą.
48. ragina Komisiją ir valstybes nares į lyčių lygybės politiką įtraukti socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę; pabrėžia, kad kovojant su diskriminacija ir skatinant lyčių lygybę darbe labai svarbus pakankamas tokios politikos finansavimas, kolektyviniai susitarimai, kolektyvinės derybos, taip pat gerosios patirties tyrimai ir mainai.

GALUTINIO BALSAVIMO NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	29.11.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 15 -: 9 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Daniela Aiuto, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Mary Honeyball, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Niebler, Maria Noichl, Marijana Petir, João Pimenta Lopes, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Biljana Borzan, Stefan Eck, Clare Moody, Sirpa Pietikäinen, Marc Tarabella, Monika Vana, Julie Ward

GALUTINIO BALSAVIMO ATSAKINGAME KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	8.12.2016
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 34 -: 14 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Brando Benifei, Mara Bizzotto, Vilija Blinkėvičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Adam Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Renate Weber, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Daniela Aiuto, Maria Arena, Georges Bach, Deirdre Clune, Karima Delli, Tania González Peñas, Edouard Martin, Alex Mayer, Joachim Schuster, Tom Vandenkendelaere, Flavio Zanonato, Gabriele Zimmer
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	John Stuart Agnew, Adam Gierek, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Hannu Takkula

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

34	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Yana Toom
EFDD	Laura Agea, Daniela Aiuto
GUE/NGL	Tania González Peñas, Patrick Le Hyaric, Gabriele Zimmer
PPE	Georges Bach, David Casa, Deirdre Clune, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere
S&D	Maria Arena, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Alex Mayer, Georgi Pirinski, Maria João Rodrigues, Joachim Schuster, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Karima Delli, Jean Lambert, Terry Reintke

14	-
ALDE	Martina Dlabajová, Hannu Takkula, Renate Weber
ECR	Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	John Stuart Agnew
ENF	Mara Bizzotto, Dominique Martin
GUE/NGL	João Pimenta Lopes
PPE	Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Marek Plura
S&D	Adam Gierek

4	0
GUE/NGL	Rina Ronja Kari
PPE	Ádám Kósa, Thomas Mann, Sven Schulze

Sutartiniai ženklai:

+ : balsavo už

- : prieš

0 : susilaikė